

LIMBA ROMÂNĂ

(ORA DE GRAMATICĂ)

CUVÂNT ÎNAINTE

Lucrarea de față s-a născut dintr-o experiență didactică de peste 20 de ani, din dorința de a oferi celor interesați de limba română o serie de exerciții de testare și verificare a unor cunoștințe din acest domeniu, ea se dorește o sursă de informare pentru cititorul dornic de a cunoaște și de a pătrunde tainele limbii române.

Culegerea noastră cuprinde o serie de exerciții din fonetică, morfologie, sintaxă, lexic și se adresează, în primul rând, absolvenților clasei a VIII-a, care se pregătesc pentru examenul de admitere în liceu, dar și altor categorii de cititori, elevi din licee cu profil pedagogic și filologic, viitori studenți...

Chiar dacă lucrarea noastră nu este o descriere teoretică a faptelor de limbă, avem convingerea că ea va reprezenta un mijloc de informare aprofundată și sistematizată a cunoștințelor de gramatică. Recomandăm cu căldură acest volum celor care doresc să-și însușească corect normele gramaticale și exprimarea corectă în limba română, dorind să asimileze noi și noi cunoștințe. Sperăm că el va fi un sprijin pentru toți cei care simt, scriu și vorbesc limba română.

La baza elaborării acestei lucrări au stat 30 dintre “*Cugetările*” lui Nicolae Iorga precum și numeroase alte exemple “culese” din comunicarea orală și scrisă, lucrarea fiind structurată în două părți.

În prima parte sunt cuprinse 30 de fișe de lucru (fiecare cu câte 15 subpuncte pentru rezolvare, care se constituie într-o gamă largă de exerciții de analiză, de recunoaștere și de creație), iar partea a doua a lucrării cuprinde rezolvarea fișelor.

Mulțumim anticipat și așteptăm cu interes și recunoștință alte sugestii și observații pertinente din partea acelor care vor avea bunăvoința să le formuleze.

Mulțumim Doamnei profesor universitar doctor Maria Vulișici Alexandrescu care a citit în manuscris cele 30 de fișe și care a făcut utile și competente observații.

Oradea

Autorul

Iunie 2002

ABREVIERI

abs.	- absolut
Ac.	- acuzativ
acc.	- accentuat
act.	- accentuat
adj.	- adjectiv
adv.	- adverb
afirmat.	- afirmativ
apoz.	- apozitie
aprop.	- (de) apropiere
arh.	- arhaism
art.	- articol, articulat
ATR	- atributivă
atr.	- atribut
atr. adj.	- atribut adjectival
atr. adv.	- atribut adverbial
atr. pron.	- atribut pronominal
atr. subst.	- atribut substantival
atr. verb.	- atribut verbal
card.	- cardinal
c. ag.	- complement de agent
C Ag	- propoziție subordonată completivă de agent
c.c.cumul.	- complement circumstanțial cumulativ
c.c.cz.	- complement circumstanțial de cauză
CCumul.	- propoziție subordonată circumstanțială cumulativă
c. dir.	- complement direct
CD	- propoziție subordonată completivă directă
c.c.de exc.	- complement circumstanțial de excepție
CExc.	- propoziție subordonată circumstanțială de excepție
c. ind.	- complement indirect
CI	- propoziție subordonată completivă indirectă
c.c.instr.	- complement circumstanțial instrumental
CInstr	- propoziție subordonată circumstanțială instrumentală

c.c.loc	- complement circumstanțial de loc
CL	- propoziție subordonată circumstanțială de loc
c.c.mod	- complement circumstanțial de mod
CM	- propoziție subordonată circumstanțială de mod (modală)
CNS	- propoziție subordonată circumstanțială consecutivă
c.c. opoz.	- complement circumstanțial opozițional
COpoz.	- propoziție subordonată circumstanțială opozițională
com.	- comun
comp.	- comparativ
c.c.conces.	- complement circumstanțial concesiv
conjug.	- conjugare
conj.	- conjuncție
conjunct.	- conjunctiv
c.c.cond.	- complement circumstanțial condițional
COND	- propoziție subordonată circumstanțială condițională
cond – opt.	- condițional – optativ
c.c.consec.	- complement circumstanțial consecutiv
contrag.	- contragere
c.c.de rel.	- complement circumstanțial de relație
CRel	- propoziție subordonată circumstanțială de relație
CSV	- propoziție subordonată circumstanțială concesivă
c.c. sociat.	- complement circumstanțial sociativ
Csociat	- propoziție subordonată circumstanțială sociativă
c.c. scop	- complement circumstanțial de scop
c.c.timp	- complement circumstanțial de timp
CT	- propoziție subordonată circumstanțială temporală
CZ	- propoziție subordonată circumstanțială de cauză
D	- dativ
defect.	- defectiv
dem.	- demonstrativ
dem. adj.	- demonstrativ (adjectival)
depărt.	- (de) depărtare
DEX	- Dicționar explicativ al limbii române
dezv.	- dezvoltat, -ă

diat.	- diateză
distrib.	- distributiv
egalit.	- egalitate
EPS	- element predicativ suplimentar
enclit.	- enclitic
ex.	- exemplu
expr.	- exprimat
f.	- formă
F	- propoziție subordonată circumstanțială finală (scop)
fem.	- feminin
fig.	- figurat
G	- genitiv
gen.	- genitival
ger.	- gerunziu
hot.	- hotărât
ident.	- identitate
imp.	- imperativ
imperf.	- imperfect
ind.	- indicativ
inf.	- infinitiv
infer.	- inferioritate
int.	- interogativ
interj.	- interjecție
intrans.	- interjecție
invar.	- invariabil
înt.	- întărire
loc.	- locuțiune
loc. adj.	- locuțiune adjectivală
loc. adv.	- locuțiune adverbială
loc. conj.	- locuțiune conjuncțională
loc. prepoz.	- locuțiune prepozițională
loc. pron.	- locuțiune pronominală
loc. subst.	- locuțiune substantivală
loc. verb.	- locuțiune verbală

masc.	- masculin
m.m.ca perf.	- mai mult ca perfectul
m.m.ob.posed.	- mai multe obiecte posedate
m.m.pos.	- mai mulți posesori
mult.	- multiplu
multiplcat.	- multiplicativ
n.	- neutru
N	- nominativ
neacc.	- neaccentuat
neart.	- nearticulat
neg.	- negativ
nehot.	- nehotărât
nepers.	- nepersonal
nereg.	- neregulat
nr.	- număr
nume pred.	- nume predicativ
numer.	- numeral
nț.	- nuanță
ord.	- ordinal
part.	- participiu
pas.	- pasivă
perf. comp.	- pefect compus
pers.	- persoană (personal)
pl.	- plural
polit.	- politețe
pos.	- posesiv
pos. genit.	- posesiv genitival
poz.	- pozitiv
pred.	- predicativ
pred. nomin.	- predicat nominal
pred. verb.	- predicat verbal
PR	- propoziție subordonată predicativă
PS	- predicativă suplimentară
pref.	- prefix

prepoz.	- prepoziție
prez.	- prezent
proclit.	- proclitic
pron.	- pronume (pronominal)
propoz.	- propoziție
proven.	- provenit
p.s.	- perfect simplu
reflex.	- reflexiv, -ă
region.	- regionalism
rel.	- relativ
SB	- propoziție subordonată subiectivă
sg.	- singular
subst.	- substantiv (substantival)
suf.	- sufix
super.	- (de) superioritate
superl.	- superlativ
termin.	- terminație
tranz.	- tranzitiv
trec.	- trecut
V	- vocativ
var.	- variabil
verb.	- verbal
viit. I, II.	- viitor I, viitor II

EXERCITII

FIȘA NR. 1

Se dă textul:

“Fiecare își face despre tine icoana de care este capabil, dar de aici nu urmează că tu ești dator să te recunoști în toate.”

- I. Rescrieți și numerotați predicatele, delimitați propozițiile, faceți schema frazei;
- II. Marcați diftongii din text, dați exemple de alte cinci cuvinte cu diftongi ascendenți și cinci cuvinte cu diftongi descendenți (alții decât cei din text);
- III. Formulați câte trei propoziții în care cuvintele : *icoană, inimă, gură* să fie folosite pe rând cu sens propriu și sens figurat;
- IV. Alcătuiți familiile lexicale ale cuvintelor: *carte, a învăța, a munci* (subliniați sufixele și prefixele);
- V. Găsiți antonimele cuvintelor: *capabil, îndatorat, a recunoaște*;
- VI. Analizați morfo-sintactic pronumele *fiecare, despre tine, de care, în toate* și predicatele nominale *este capabil* și *ești dator* din text;
- VII. Găsiți o locuțiune adjectivală pentru *capabil* și alcătuiți o scurtă propoziție;
- VIII. Dați exemple de trei adjective care cer o prepoziție și sunt elemente regente pentru un complement indirect;
- IX. Dați exemple de trei substantive defective de gen și număr;
- X. Contrageți ultima propoziție din frază;
- XI. Alcătuiți o frază după schema: 1. PP; 2. ATR(1); 3. CD(2); 4. F(3); 5.CNS(4);
- XII. Construiți trei complemente circumstanțiale de timp și trei complemente circumstanțiale de scop exprimate prin verbe la infinitiv;
- XIII. Corectați textul:
Scrive-ți-vă tema și re transcrie-ți-o și tu ca să na-i nici-o problemă cu educatorii aceea. Nu trebuie să-ți spun de ce n-accept vre-o greșală dea lor de acum înainte! Fii atent și numai fi distrat să na-i probleme întruna din zile;
- XIV. Subliniați formele corecte: *mi-ar place – mi-ar plăcea; nu face! – nu fă!; greșeală – greșală; așează – așază; a creea – a crea;*
- XV. Precizați sensurile următoarelor expresii: *Altum silentium; Amico noli maledicere; Amore, more, ore, re probantur amicitiae.*

FIȘA NR. 2

Se dă textul:

“A lăsa fiului tău o moștenire este ca și cum l-ai ținea pe umeri, pe când alții se căznesc să se suie.”

- I. Subliniați predicatele, delimitați propozițiile și alcătuiți schema frazei;
- II. Subliniați vocalele în hiat din text și dați exemple de alte cinci cuvinte care conțin vocale în hiat;
- III. Găsiți sinonimele cuvintelor: *a se căzni, a se sui, a ține*;
- IV. Precizați trei valori morfo-sintactice ale lui *o*, exceptând-o pe cea din text;
- V. Dați exemple de cinci substantive formate prin derivare cu sufixe și prefixe și cinci cuvinte formate prin compunere;
- VI. Analizați verbele din textul de mai sus;
- VII. Construiți o frază în care verbul *a fi* să fie în același timp element regent pentru o propoziție subordonată subiectivă și pentru o propoziție subordonată predicativă;
- VIII. Alcătuiți propoziții în care predicatul verbal să fie exprimat prin verbele predicative: *a fi, a ieși, a rămâne*;
- IX. Dezvoltați în propoziții corespunzătoare *a lăsa* și *tău* și contrașteți propozițiile 2 și 4;
- X. Construiți fraze în care conjuncția subordonatoare *de* să introducă următoarele cinci tipuri de subordonate: subiectivă, predicativă, atributivă, completivă directă, completivă indirectă;
- XI. Corectați textul: *De-aș fi fost eu însemi-însumi în locul lor v-aș fi creiat impresia că ei vă agreiază prea mult. Efortul continu v-i sa recomandat demult timp dar voi n-ați luat aminte! Citi-tu-i-ai pe scriitorii aceea care ne-au fost recomandați întruna din zile de profesorii noștrii.*
- XII. Subliniați formele corecte: *nu fi supărat – nu fii supărat; dragele mele prietene – dragile mele prietene; cerul s-a înorat – cerul s-a înnorat; dau surorii mele – dau sorei mele; propriii mei ochi – proprii mei ochi*;
- XIII. Construiți cinci propoziții în care să aveți: complement direct exprimat prin verb la infinitiv, perfect, pasiv; complement circumstanțial de timp exprimat prin verb la infinitiv, perfect, activ; atribut pronominal prepozițional exprimat prin pronume personal cu prepoziție; complement direct exprimat prin pronumele relativ *ce*; complement indirect exprimat prin pronumele relativ *care*;

- XIV. Precizați felul subordonatelor: E ciudat că a plecat; El e hotărât să învețe mai mult; Dacă nu spune nimic înseamnă că e vinovat; Dacă te dojenește este pentru că ține la tine;
- XV. Precizați sensurile următoarelor expresii: *Amicus optima vitae possessio*; *Amicus Plato, sed magis amica veritas*; *Amor vincit omnia*.

FIȘA NR. 3

Se dă textul:

“Sunt oameni care lingușesc pe omul de merit când îl recunosc, fiindcă nu-l înțeleg”.

- I. Subliniați predicatele, delimitați propozițiile și alcătuiți schema frazei;
- II. Alcătuiți familiile lexicale ale cuvintelor : *a cunoaște, a înțelege, om*;
- III. Găsiți antonimele cuvintelor: *a linguși, de merit* și alcătuiți propoziții cu antonimele găsite;
- IV. Alcătuiți propoziții cu ortogramele: *nul, nu-l, va, v-a, mai, m-ai*;
- V. Analizați din text cuvintele: *sunt, care, de merit, -l*;
- VI. Precizați alte trei funcții sintactice ale pronumelui nehotărât *care*, în afara celei din text;
- VII. Găsiți trei conjuncții (locuțiuni conjuncționale) care în contextul de mai sus ar putea să înlocuiască conjuncția *fiindcă*;
- VIII. Arătați (în propoziții) trei valori morfologice ale verbului *a fi*;
- IX. Formulați enunțuri în care subiectul și numele predicativ să fie exprimate, pe rând, prin: substantiv, pronume personal, verb la supin;
- X. Introduceți într-o propoziție un complement direct, un complement indirect și un complement circumstanțial de mod și transformați-le în propoziții subordonate corespunzătoare;
- XI. Corectați textul: *Mă întâlni, întruna din zile cu copii aceea a căror fapte ne-au c-am dat de gândit. Aduna-tu-s-au pe aleie toți aceea pe care i-am anunțat eu însemi- însumi. Fi-ți mai atenți, iar tu nu m-ai fii distrat, ca-i s-o pățești când te-or întâlni ai noștrii.*
- XII. Construiți cinci propoziții în care să existe : complement indirect exprimat prin verb la supin; complement circumstanțial de mod - locuțiune adverbială de mod; nume predicativ - substantiv în genitiv cu prepoz.; atribut adjectival – adjectiv relativ în nominativ; atribut adverbial – adverb;
- XIII. Precizați felul subordonatelor: În ciuda faptului că a învățat, nu a reușit; Greșeala lui este că nu ascultă de părinți; Unde a ajuns, s-a simțit bine; Vorbea așa de repede, că nu-l puteai urmări; Primește ce ți-am dat;
- XIV. Precizați sensurile expresiilor: *Anni curentis; Anno Domini; Anno aetatis suae*;
- XV. Analizați cuvintele subliniate din exemplele de mai jos: Fața-i roșie îl trădează; Nu se știe nimic despre aceia; Poezia poate fi ușor memorată.

FIȘA NR. 4

Se dă textul:

“*Sunt mulți oameni care, alergând după o trăsură, își închipuie că fac drumul mai ușor*”.

- I. Subliniați predicatele, delimitați propozițiile și alcătuiți schema frazei;
- II. Alcătuiți propoziții cu omonimele cuvintelor: *care, ar, lin*;
- III. Scrieți trei cuvinte formate cu ajutorul sufixului *-ieră* și trei neologisme terminate în *-iza*;
- IV. Găsiți trei cuvinte care pot forma fiecare: un cuvânt derivat, un cuvânt compus și un cuvânt cu altă valoare gramaticală;
- V. Analizați predicatele din textul de mai sus;
- VI. Folosiți în enunțuri diferite adjective de întărire potrivite pe lângă pronume personale de persoana I singular și plural, masculin și feminin;
- VII. Construiți propoziții în care *ușor* să fie adjectiv și adverb; *lung* să fie adjectiv, locuțiune adverbială și locuțiune propozițională;
- VIII. Construiți regente potrivite, astfel încât subordonata: *să citești* să fie pe rând: SB, PR, ATR, CD, CI;
- IX. Construiți câte un complement circumstanțial de timp, de mod, de scop exprimate prin verbe la modul infinitiv;
- X. Dezvoltați în propoziții subordonate circumstanțiale de timp, de cauză și condițională gerunziul *alergând*;
- XI. Corectați textul:
De-l ve-i găsii pe educatorul acela dă-ii lui în grijă pe chiulangii aceea. Întru cât orce moment pierdut îți crează neplăceri, nu le m-ai fă nicio concesie. I-ați acele studii, ne uitând vreo clipă să te pregătești întruna ca să a-i rezultate bune.
- XII. Construiți câte un exemplu pentru fiecare dintre cerințele următoare: nume predicativ exprimat prin adverbul relativ *cum*;
atribut pronominal genitival exprimat prin pronumele relativ *care*;
predicat verbal exprimat prin locuțiune verbală la timpul viitor II, diateza pasivă; complement circumstanțial de timp exprimat prin substantiv în cazul genitiv cu prepoziție; complement circumstanțial de cauză exprimat prin pronumele relativ *care*;
- XIII. Subliniați forma corectă din următoarele perechi alternative: îi

place înotul – îi place înotul; a ansambla – a asambla; cărți a patru copii – cărți ale patru copii; s-a înnorat – s-a înorat devreme; cărți a – ale elevilor;

XIV. Felul subordonatelor: Nefiind vremea cum ne-am așteptat, n-am mai plecat; Se sfiește să recunoască; Se vorbește că nu va participa; De vreme ce nu m-ai sunat, nu te-am mai așteptat; Cum deschizi ușa, pătrunde frigul;

XV. Precizați sensurile expresiilor: Ante tempus; Aperto libro; Apertum est;

FIȘA NR. 5

Se dă textul:

“Cine râde de toată lumea ajunge de la sine ridicol când găsește unul de care nu mai poate râde”.

- I. Subliniați predicatele, delimitați propozițiile și alcătuiți schema frazei;
- II. Alcătuiți trei propoziții în care cuvântul *arde* să aibă sens figurat;
- III. Indicați variantele corecte ale cuvintelor: *ridicol – ridicul; delicvent – delincvent; coli – coale; coperți – coperte; asamblu – ansamblu*
- IV. Dați exemple de cuvinte care să aibă accent pe ultima silabă (două cuvinte), pe penultima silabă (trei cuvinte), pe antepenultima silabă (trei cuvinte), pe a patra silabă (două cuvinte);
- V. Găsiți sinonimele neologice ale cuvintelor : *culme, situație, învățat, vârf, molipsitor, trecător, întâmplător, a alcătui, sforțare, a tipări*
- VI. Folosind un dicționar al limbii române explicați sensurile cuvintelor : *corigibil, ferveare, detracta* și alcătuiți propoziții cu ele;
- VII. Construiți propoziții cu un substantiv, cu un adjectiv (loc. adj.) și cu o locuțiune verbală din familia lexicală a cuvântului *a râde*;
- VIII. Construiți propoziții în care: *sine* să fie folosit ca substantiv, iar apoi ca pronume; *primăvara* să fie adverb și substantiv; *deși* să fie adjectiv și conjuncție;
- IX. Analizați din text: *cine, toată, ajunge ridicol, unul, râde*;
- X. Alcătuiți o frază după schema: 1. SB(2); 2. PP 3. PR(2); 4. CZ(3); 5. CD(4); 6. T(5);
- XI. Corectați textul :
Ne mai putând să aștepte sa dus la plimbare. Va spus întruna din zile că lămuri-va și pe aceea să-l însoțească. Pare că și tu (însuți- înseși) le-ai spus să numai fie supărați c-or trece toate cu bine. Toți îl agreeiază fiincă sa decis să nu m-ai absenteze.
- XII. Construiți: atribut adjectival exprimat prin adjectiv posesiv în Dativ; complement indirect exprimat prin pronume interogativ în genitiv; complement circumstanțial de mod exprimat prin pronume relativ în Dativ; subordonată atributivă introdusă prin adverbul relativ *unde*; subordonată temporală introdusă prin adverbul relativ *cum*.
- XIII. Precizați felul subordonatelor: Nu se știe cine va câștiga; În ciuda

faptului că m-ai avertizat, am venit la tine; S-a adresat cui nu-i putea oferi informații; Să fi aflat despre concurs, soseam și eu; Păreră lor era că el greșise;

XIV. Precizați sensurile expresiilor: Argumentum ab invidia; Ars longa, vita brevis; Ars amandi;

XV. Subliniați formele corecte de plural: abțibilde – abțibilduri, acolade – acolăzi, aerodroame – aerodromuri, aerogare – aerogări, aeropoarte – aeroporturi.

FIȘA NR. 6

Se dă textul:

“Nu întrerupe niciodată vorba celui care se bucură și nu lăsa să se reverse niciodată durerea celui întristat”.

- I. Subliniați predicatele, delimitați propozițiile și alcătuiți schema frazei;
- II. Subliniați cuvintele formate prin derivare și compunere din text;
- III. Completați următoarele clișee frazeologice: *Verba volant ..., Magna ..., Non multa, ...;*
- IV. Găsiți dubletele sinonimice ale cuvintelor: *a întrerupe, a se bucura, întristat;*
- V. Formulați enunțuri cu omofonele: *niciodată, nici o dată, altădată, altă dată, vreodată, vreo dată;*
- VI. Puneți următoarele verbe (din text): *a întrerupe, a lăsa*, la diateza pasivă și reflexivă, forma negativă;
- VII. Analizați substantivele și pronumele din text;
- VIII. Folosiți într-o propoziție forma accentuată corespunzătoare a lui *se* și arătați formele pronumelui reflexiv în cazurile dativ și acuzativ, formele accentuate și neaccentuate.
- IX. Dați exemple de trei adjective fără grade de comparație, trei adjective invariabile și trei adjective variabile cu o terminație;
- X. Alcătuiți trei propoziții în care să aveți predicate nominale cu verbe copulative diferite;
- XI. Construiți fraze în care conjuncția *să* să introducă subordonate diferite (subiectivă, predicativă, atributivă, finală, concesivă);
- XII. Transcrieți corect textul:
Fi bun, numai fii rău, ca-i s-o pățești. Creiază-ți o idee despre proprii tăi amici a căror fapte nu le agreiem. Mă sfii să le spun totul când văzui că nu-s integrii cum trebuie să fie toți arbitrii aceia.
- XIII. Felul subordonatelor: Părerea lui este că a greșit; Părerea că a greșit nu este a mea; Ceea ce nu recunoștea era că a greșit ieri; Că ai greșit, știam noi; Ajuns acasă, și-a dat seama că greșise;
- XIV. Construiți: complement direct exprimat prin verb la gerunziu; atribut adjectival – relativul *ce* în nominativ; atribut pronominal genitival – relativul *care*; atribut substantival prepozițional în dativ; atribut verbal la infinitiv;
- XV. Subliniați formele corecte: noi creem-creăm, fii silitor!-fii silitor!, elevii aceea-elevii aceia, el înoată-înoată, să fii disciplinat-să fi disciplinat.

FIȘA NR. 7

Se dă textul:

“*Ca să judeci omul, caută să-l vezi cum iubește. Nu poți greși*”.

- I. Aflați predicatele, împărțiți textul în propoziții și alcătuiți schema frazei;
- II. Găsiți sinonime și antonime pentru trei cuvinte din text;
- III. Realizați derivate adjectivale și substantivale de la radicalul verbelor *a judeca*, *a iubi*, alcătuiți propoziții cu derivatele formate;
- IV. Indicați cel puțin cinci cuvinte din text care fac parte din vocabularul fundamental al limbii române;
- V. Ce sens au expresiile: *Errare humanum est*; *Veni, vidi, vici*; *Audiat et altera pars*;
- VI. Alcătuiți enunțuri cu omofonele: *casă*, *ca să*, *oarecare*, *oare care*, *numaidecât*, *numai de cât*;
- VII. Alcătuiți propoziții în care substantivul *om* să îndeplinească următoarele funcții sintactice: subiect, nume predicativ, atribut apozitional;
- VIII. Analizați predicatele din text;
- IX. Construiți enunțuri în care cuvântul *om* să facă parte din trei locuțiuni (expresii);
- X. Construiți o propoziție după schema: subiect (exprimat prin substantiv) + atribut (exprimat prin verb la modul participiu) + complement de agent (exprimat prin substantiv) + predicat verbal (exprimat prin locuțiune verbală al cărei verb se află la timpul mai mult ca perfectul, diateza activă) + complement direct (exprimat prin substantiv) + atribut (pronume demonstrativ de depărtare);
- XI. Contrageți propozițiile subordonate din textul dat;
- XII. Rescrieți corect textul:
V-a-ți convins că nu s-aștept până s-o-noptă' ca să-i re întâlnesc pe aceea. Niciun admirator n-ar putea renunța, i-am asigurat eu pe colegii noștri. În ziua aceea n-a apărut nici un nor pe cer, iar ei sau adunat în acelaș loc de vreme.
- XIII. Analizați subordonatele din frazele de mai jos: Plecarea ei grăbită de unde o întâlnește, l-a supărat; S-a plictisit să te tot caute; Se spune că ți-este dor de el; Să fi avut timp, te-aș fi căutat; V-am văzut cum v-ați pregătit;
- XIV. Construiți: atribut verbal la infinitiv, perfect, pasiv; complement condițional – verb la gerunziu, pasiv; complement direct – pronume relativ compus; subiectivă cerută de verb la infinitiv; predicativă cerută de verb la supin;

XV. Precizați sensurile expresiilor: Ave!; Ave, Caesar, morituri te salutant!; Bene merenti.

FIȘA NR. 8

Se dă textul:

“Cel mai trist lucru în dragoste este că uneori sufletul ți-l ia cine n-are nevoie de dânsul”

- I. Aflați predicatele, delimitați propozițiile și alcătuiți schema frazei;
- II. De la cuvintele *dragoste, tristețe, suflet*, realizați derivate adjectivale și verbale;
- III. Găsiți cinci expresii și locuțiuni în care să apară cuvântul *lucru*;
- IV. Alcătuiți propoziții cu ortogramele: *mai, m-ai, cor, c-or, sar, s-ar*;
- V. Analizați următoarele cuvinte din text: *cel mai trist, este, uneori, -l, de dânsul*;
- VI. Indicați, prin exemple, modalități expresive de realizare a superlativului;
- VII. Introduceți în diferite enunțuri forme ale verbului *a lua*, la indicativ, mai mult ca perfectul, diateza activă, la conjunctiv, perfect, diateza activă, la condițional-optativ, perfect, diateza pasivă;
- VIII. Exemplificați alte trei funcții sintactice ale pronumelui *cine* (în afara celei din text);
- IX. Puneți în locul punctelor *că* sau *căci*: Au dovada...a greșit; N-am plecat...ploua; Nu vezi...a greșit?; El pretinde...n-a greșit; N-am venit...nu m-ai invitat;
- X. Construiți fraze în care verbele: *a fi, a rămâne, a ajunge* să fie pe rând copulative, impersonale, predicative;
- XI. Corectați textul:
De cum mi-i vedea pe mine acolo, fi amabil și adresează-i-te în numele a lor nostri și-a lor voștrii. Întâmpla-tu-s-au de atunci multe și auzi că zurbagii aceea nu ne m-ai creiază probleme. Ne-am adresat continuu aceleeași autorități ai cărei membrii ne-au agreiat și ne agrează continuu.
- XII. Construiți: atribut adjectival exprimat prin numeral cardinal cu valoare adjectivală în Genitiv; complement circumstanțial de timp exprimat prin adjectiv cu prepoziție; nume predicativ exprimat prin pronume posesiv în Acuzativ; complement circumstanțial de cauză exprimat prin adjectiv cu prepoziție; complement circumstanțial de loc exprimat prin pronume nehotărât în cazul Genitiv cu prepoziție;
- XIII. Felul subordonatelor: Ai carte, ai parte; Oricât m-aș strădui, nu știu unde am pus stiloul pe care mi l-ai împrumutat ieri să scriu tema; Vrei nu vrei, trebuie să-i ascuți sfatul;
- XIV. Precizați sensurile expresiilor: Carmen saeculare; Carpe diem!; Causa finalis;

XV. Subliniați formele corecte: *apărea*, *apropto apare* – – *apropos*,
ortodox – *ortodocs*, *greșeală* – *greșală*, *atrium* – *atriu*.

FIȘA NR. 9

Se dă textul:

“*Să fii mândru de ceva înseamnă să recunoști că nu-l meriți.*”

- I. Subliniați predicatele, împărțiți în propoziții textul și alcătuiți schema frazei;
- II. Formulați enunțuri cu ortogramele: *nul, nu-l, nor, n-or, mie, mi-e*;
- III. Analizați următoarele cuvinte: *să fii mândru, de ceva, nu meriți*;
- IV. Subliniați din lista următoarelor adjective pe cele care nu au grad de comparație: *mândru, merituos, viu, principal, sensibil, perfect, rotund, veșnic, bun, asemenea*;
- V. Construiți o frază în care verbul *a însemna* să fie în același timp element regent pentru o subiectivă și pentru o predicativă (alta în afara celei din textul de mai sus).
- VI. Avem în text SB? Dar CD? Care sunt acestea?;
- VII. Construiți cinci fraze în care să aveți următoarele tipuri de subordonate: cauzală, concesivă, modală, temporală, consecutivă;
- VIII. Folosiți verbul *a cunoaște* la cele patru moduri nepersonale și arătați funcțiile sintactice în aceste situații;
- IX. Alcătuiți propoziții în care să aveți trei verbe cu sufixele: *-i, -a, -iza* și trei adverbe cu sufixele *-iș, -ește, -iș*;
- X. Alcătuiți familiile lexicale ale cuvintelor: *mândru, a cunoaște, merit*;
- XI. Corectați textul:
Întâmpinatu-i-am pe aleie pe toți aceia pe care i-am înștințat, Nu-i nici-o nădejde c-am putea săi învingem pe redutabili noștrii inamicii; De li-i vedea pe el acolo, dă-i lui în primire pe năzdrăvanii aceia, poate că el îi agreiază alt fel, de cât noi.
- XII. Despărțiți în silabe următoarele cuvinte: *exceptional, inegalitate, subliniat, inerent, sublimare, conjuncție, punctuație, somptuos, arctic, lincșii*.
- XIII. Felul subordonatelor: Toate câte s-au prognozat s-au realizat;
Mama că e mamă și tot te ceartă; Este foarte bucuroasă, ajungând ce-a visat; E greu de spus încotro au luat-o; Unde nu a învățat la română, a luat notă mică;
- XIV. Construiți: nume predicativ – pronume demonstrativ de identitate în genitiv; atribut pronominal – pronume personal în acuzativ cu prepoziție; atribut substantival în dativ cu prepoziție; atribut adjectival – adjectiv relativ în acuzativ; atribut verbal – verb la supin;
- XV. Precizați sensurile expresiilor: *Cave canem!*; *Causa latet*; *Causa per se*.

FIȘA NR. 10

Se dă textul :

“A cere cuiva să fie erou în împrejurările josnice ale unei societăți decăzute este ca și cum a-i cere unui vultur închis într-o odăiță să zboare la o mie de metri deasupra pământului.”

- I. Aflați predicatele, delimitați propozițiile, precizați felul lor;
- II. Despărțiți în silabe cuvintele: *cerere, împrejurare, josnicie, societate, decăzută, zburătoare, pământului, deasupra, context, subliniat*;
- III. Găsiți sinonimele neologice ale cuvintelor: *a cere, împrejurare, josnic*;
- IV. Alcătuiți propoziții cu ortogramele: *ale, a le, ai, a-i, la, l-a*;
- V. Constuiți propoziții în care să aveți un substantiv și o locuțiune verbală din familia lexicală a cuvântului *a zbura*;
- VI. Există în text CI? Dar PR? Care sunt?;
- VII. Alcătuiți propoziții în care substantivul *erou* să îndeplinească funcțiile sintactice de subiect, atribut substantival prepozițional, complement direct, complement indirect, complement de agent;
- VIII. Dezvoltați în propoziții subordonate corespunzătoare *a cere, josnice*, și apoi contrageți ultimele două propoziții subordonate;
- IX. Analizați sintactic și morfologic toate substantivele din text;
- X. Scrieți pluralul următoarelor substantive: *erou, împrejurare, societate, vultur, odăiță*; precizați alte 5 substantive care au forme numai de plural;
- XI. Construiți enunțuri în care să aveți cinci prepoziții (locuțiuni prepoziționale) care cer cazul genitiv (cu excepția celei din text);
- XII. Precizați în propoziții trei valori morfologice ale lui *a* ;
- XIII. Arătați felul subordonatelor: Fără îndoială că examenul va fi greu. Fii atent să nu mai greșești. Cunoscut fiind faptul că el întârzia, nu l-am mai așteptat. Spunându-i-se să vină repede, a alergat într-un suflet. Am aflat unde, când și cum se va desfășura examenul.
- XIV. Rescrieți corect textul: *Duce-ți-vă și informați că arbitri aceia sunt mai puțin asprii. E o problemă aceia a cărei aspecte nu le-au știut proprii ei susținători. Numai fii nepăsător casă nu fi păgubit!*
- XV. Construiți enunțuri în care să aveți: nume predicativ exprimat prin adjectiv participial; atribut pronominal exprimat prin pronume fără prepoziție în cazul dativ; atribut adjectival exprimat prin adjectiv demonstrativ de identitate în cazul genitiv; complement

indirect exprimat prin pronume relativ în cazul acuzativ; complement circumstanțial de loc exprimat prin pronume nehotărât în cazul genitiv.

FIȘA NR. 11

Se dă textul:

“Să râzi, nu de greșelile pe care nu le faci, ci de acelea pe care nu le-ai făcut niciodată, deși ai fi avut prilej să le faci”.

- I. Aflați predicatele, numerotați propozițiile, alcătuiți schema frazei;
- II. Dați exemple de 3 locuțiuni (expresii) verbale în care să aveți verbul *a râde*;
- III. Ce sensuri au expresiile: *Errare humanum est*; *Ecce homo!*; *Editio princeps*;
- IV. Indicați formele corecte ale cuvintelor: *greșeală-greșală*, *așază-așează*, *delicvent-delincent*; *mătușă-mătușe*; *coajă-coaje*;
- V. Dați exemple de cinci cuvinte cu scriere identică, dar cu accent (pronunțare) diferită;
- VI. Alcătuiți propoziții cu omofonele: *întruna*, *într-una*, *nule*, *nu le*, *totodată*, *tot o dată*;
- VII. Găsiți sinonime și omonime pentru trei cuvinte din text;
- VIII. Pe lângă cele cinci regente date puneți cinci subordonate corespunzătoare: Este ușor să...; Dorința lui este să...; Ideea că...nu este departe de adevăr; A alergat atât că...; Mama că...și tot te ceartă;
- IX. Alcătuiți o frază după schema: PP – SB – Atr – CZ – CSV – T;
- X. Câte articole sunt în text: a) 1; b) 2; c) 3;
- XI. Corectați textul: *Mar mira săi găsesec la ora aceia în acelaș loc pe care mi la-i indicat tu (înșuți-înșeți), nu demult timp. Va-ți convins că no s-aștept pân so-nopta casă-i revăd pe aceea, pe care nu-i m-ai agreem de loc. Fi încrezător, nu m-ai fii naiv cai noștrii te-or agreia de-acum*;
- XII. Construiți: nume predicativ exprimat prin pronume posesiv în acuzativ; atribut verbal la supin; atribut adjectival - relativul *care* în acuzativ; complement indirect în acuzativ cu prepoziție subordonat unui adjectiv – pronume nehotărât; complement circumstanțial de mod -substantiv în acuzativ;
- XIII. Precizați felul subordonatelor: Cine are bani, bea și mănâncă, cine nu, stă și se uită; Nu-mi pasă de rămâne cum este și cum a fost; Dacă vrea să mă pedepsească înseamnă că nu-i era indiferent că eu preferam să vorbesc cu altcineva;
- XIV. Despărțiți în silabe: *analfabet*, *anacronic*, *inefabil*, *inexact*, *inerent*, *atlet*, *jertfă*, *somptuos*, *retranspunere*, *exmatriculat*;
- XV. Subliniați formele corecte de plural: *baloate* – *baloturi*, *balsame* – *balsamuri*, *balustrade* – *balustrăzi*, *baraje* – *barajuri*, *biruințe* - *biruinți*.

FIȘA NR. 12

Se dă textul:

“*Scrive-ți cărțile așa, încât fiecare cititor să poată crede că le-ai scris pentru el*”.

- I. Numerotați predicatele, stabiliți proozițiile, faceți schema;
- II. Identificați diftongii și vocalele în hiat;
- III. Precizați formele corecte: *a crede - a credea; a place - a plăcea; a se complace - a se complăcea; creier - creier; culoar - culuar*;
- IV. Formulați propoziții în care cuvintele: *a scrie* și *carte* să fie folosite pe rând cu sens propriu și cu sens figurat;
- V. Alcătuiți propoziții cu ortogramele: *încât, în cât, decât, de cât, ai, a-i*;
- VI. Explicați folosirea virgulei în frază;
- VII. Găsiți câte un sinonim și un antonim pentru trei cuvinte din frază;
- VIII. Completați următoarele clișee frazeologice: *Non multa...*; *Sine ira...*; *Repetitio est...*;
- IX. Analizați din text toate cuvintele în nominativ și acuzativ;
- X. Precizați câte o altă valoare morfo-sintactică pentru cuvintele: *așa, fiecare* (altele decât cele din text);
- XI. Dezvoltați în propoziții subordonate corespunzătoare: *așa, cititor, crede*;
- XII. Precizați felul subordonatelor: Singura lui vină este că nu poate să vină oricând dorește, întrucât nu tot ce vrei, poți. La întrebarea mea dacă și cum a pregătit examenul, mi-a răspuns că n-a citit prea mult . Oricât mi-aș frământa mintea, nu pot să-ți răspund la întrebarea dacă și unde am mai auzit de problema aceea.
- XIII. Construiți: Complement de agent exprimat prin pronume interogativ; Complement indirect - relativul *care* în dativ; Subordonată atributivă introdusă prin *cine* - complement indirect în dativ; Completivă directă introdusă prin *cum* - complement circumstanțial de mod; Predicativă introdusă prin *care* - nume predicativ în nominativ;
- XIV. Corectați textul: *Vorbi-i într-una cu unii dintre ei întru-cât auzii căi supără pe educatorii aceea. Dea-i fii venit, ia-i fi văzut cum știusă se pregătească, oferindu-ne ast fel un spectacol dea dreptul grozav. Fiind că na-i citit destul, fi m-ai atent de-acum înainte casă opții rezultatele ce-ți oferă garanția succesului*;
- XV. Subliniați cuvintele accentuate corect: *abil – abil, academie – academie, acolo – acolo, adio – adio, acvilă – acvilă*.

FIȘA NR. 13

Se dă textul:

“*Bogatul este adesea un om care n-a muncit și totdeauna omul care n-a știut să cheltuiască*”.

- I. Aflați predicatele, numerotați propozițiile, faceți schema;
- II. Găsiți în scurte enunțuri două funcții sintactice ale cuvintelor: *om, bogat, a munci* (altele decât cele din text);
- III. Cum se numesc următoarele construcții și de ce: *notorietate publică, a conveni de comun acord, a crește din ce în ce mai mult*;
- IV. De la cuvintele: *om, bogat* realizați câte două derivate substantivale, adjectivale și verbale;
- V. Analizați din text cuvintele: *este un om, n-a muncit, totdeauna, să cheltuiască*;
- VI. Precizați sensurile următoarelor expresii: *Doctor honoris causa; Doctor universalis; Do ut des*;
- VII. Contrațgeți propozițiile 4 și 5; dezvoltați în propoziții corespunzătoare: *bogatul și totdeauna*;
- VIII. Câte complementele circumstanțiale de timp sunt în text? Construiți trei propoziții cu complemente circumstanțiale de timp exprimate și prin alte părți de vorbire (precizați-le);
- IX. Construiți opt propoziții subordonate diferite introduse prin *că*;
- X. Dați exemple de câte trei substantive, adjective, adverbe antonime;
- XI. Despărțiți în silabe cuvintele: *brancardier, acreditare, delincvent, arctic, jertfă, infracțiune, a ratifica, celibatar, rafinament, atlas*;
- XII. Găsiți sinonimele neologice ale cuvintelor: *originalitate, urmaș, bănuială, a alcătui, a însemna, a spune, declarație, lucru, material, cale*;
- XIII. Sunt conjuncții coordonatoare adversative cuvintele din seria: a) *dar, fie, deci*; b) *iar, ori, și*; c) *însă, ci, iar, dar*;
- XIV. Găsiți paronimele cuvintelor următoare și alcătuiți propoziții cu ele: *a proveni, eminent, calitate*;
- XV. Subliniați formele corecte: *I-am transmis multe complimente-complemente; Se înșeală-înșală crezând că-l voi ajuta; A numărat până la optsprezece-optusprezece-optișpe; Ileana însăși-însuși m-a sunat; Vehicolul-vehiculul s-a defectat.*

FIȘA NR. 14

Se dă textul:

“Extraordinar nu este ce nu s-a făcut ci ceea ce se credea că nu se poate face”.

- I. Aflați predicatele, delimitați propozițiile, alcătuiți schema frazei;
- II. Analizați cuvintele: *nu este, nu s-a făcut, face* din text;
- III. Dați cinci exemple de cuvinte cu litera *x* și cinci cuvinte cu grupul *cs*;
- IV. De ce sunt pleonastice construcțiile: *a extermina în masă, lumea faunei, hemoragie de sânge*;
- V. Despărțiți în silabe cuvintele: *extraordinar, excepțional, Alexandru, examen, expoziție, exotic, excomunica, extra-bugetar, expectativă, expresionism*;
- VI. Alcătuiți propoziții cu ortogramele: *sa, s-a, la, l-a, va, v-a*;
- VII. Scrieți cinci cuvinte derivate cu sufixul *-ar* și alte cinci cuvinte în care *-ar* să nu se comporte ca sufix lexical;
- VIII. Verbul *se credea* este la: a) ind. prez.; b) ind. imperf.; c) conj. prez.;
- IX. Găsiți câte un sinonim neologic pentru cuvintele: *amănușit, a ușura, vină, împrejurare, fățarnic, judecată, deșteptăciune, preocupare, puternic, plan*;
- X. Recunoașteți valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în următoarele enunțuri: Un dar frumos se oferă frumos; Am primit în dar o carte, dar am oferit-o colegului meu; Nu am aflat de vii sau nu, ca să-mi iau cartea de citire;
- XI. Alcătuiți scurte propoziții cu enunțurile: *amabilitate, expansiv, facultativ*;
- XII. Construiți: atribut pronominal în dativ cu prepoziție; complement circumstanțial de mod exprimat prin numeral multiplicativ; atribut adjectival - adjectiv invariabil în genitiv; complement circumstanțial de cauză – verb la gerunziu, diateză pasivă; atribut verbal la gerunziu;
- XIII. Precizați felul subordonatelor: Mi se pare că nu ești de pe aici. El pare că e vinovat. Sunt bucuros că m-ai sunat; Iată că vine și el. Caută, de vrei, adevărul;
- XIV. Completați următoarele clișee frazeologice: Cave...; Citius, altius...; Nosce ...;
- XV. Subliniați formele corecte: *batjocură – badjocură, bănățean – bănățan, berărie – bererie, besmetic – bezmetic, impiegat – imepat*.

FIȘA NR. 15

Se dă textul:

“Tăgăduiește ce ai văzut că nu este , nu ceea ce n-ai văzut că este”.

- I. Aflați predicătele, numerotați propozițiile, faceți schema frazei;
- II. Alcătuiți propoziții cu ortogramele: *ceai, ce-ai, nai, n-ai, mai, m-ai*;
- III. Analizați din text cuvintele: *ce, nu este, ceea ce, n-ai văzut*;
- IV. Folosiți la infinitiv verbele: *a făgădui, a vedea* pentru a ilustra funcțiile de subiect, nume predicativ, atribut verbal;
- V. Construiți trei propoziții cu subiect multiplu exprimat prin diferite părți de vorbire;
- VI. Partea de vorbire care leagă un complement de regentul său se numește: *a) adv.; b) conj.; c) prepoz.; d) art.*;
- VII. Alcătuiți propoziții cu complement direct exprimat prin: verb la infinitiv, gerunziu, supin;
- VIII. Înlocuiți punctele cu subordonatele corespunzătoare și precizați felul lor: *Păcat că...; A ajuns de...; Felul în care... e de neimitat; Vine la oraș să...; Eram atât de atent că...*;
- IX. Introduceți într-un enunț câte un complement indirect, atribut substantival, complement circumstanțial de scop și transformați-le apoi în subordonate corespunzătoare;
- X. Alcătuiți o frază după schema: 1-SB (2); 2-PP; 3-PR (2); 4-CZ (3); 5-CD (4);
- XI. Construiți: atribut pronominal exprimat prin pronume reflexiv în dativ; atribut adjectival - adjectiv relativ în nominativ; complement circumstanțial de timp - verb la gerunziu; predicat verbal - verbul predicativ *a ieși*; complement circumstanțial de mod – interjecție;
- XII. Precizați felul subordonatelor: *Pare de necrezut cum a trecut timpul. Nici unul nu părea să fie îngrijorat. Părea că au înțeles ce le-am transmis când ne-am întâlnit în casa familiei pe care o cunoșteam*;
- XIII. Despărțiți în silabe: *dreptunghi, rescriere, intangibil, acționar, jertfit, cumsecade, somptuos, ilegal, subofițer, suspensie*;
- XIV. Alcătuiți enunțuri cu paronimele: *diferență-deferență, investi-îvesti, solidar-solitar*;
- XV. Sinonime neologice: *fermecător, silă, simțământ, litigiu, semeție, a spune, urmă, deștept, trufaș, situație*.

FIȘA NR. 16

Se dă textul:

“Dă fiecui ce i se cuvine, și ție ajungă-ți ce rămâne”.

- I. Aflați predicatele, delimitați propozițiile, alcătuiți schema frazei;
- II. Analizați cuvintele: *fiecui, ce, i*;
- III. Alcătuiți propoziții cu ortogramele: *cei, ce-i, ție, ți-e, mie, mi-e*;
- IV. Dezvoltați în propoziții: *fiecui, ce* ;
- V. Scrieți trei locuțiuni sau expresii în care să apară verbul *a da*;
- VI. Stabiliți alte trei valori sintactice ale lui *ce*;
- VII. Găsiți câte un verb neologic pentru expresiile verbale: *a-și da arama pe față, a face din țânțar armăsar, a se da pe brazdă*;
- VIII. Construiți propoziții în care complementul indirect să fie exprimat prin verbe la infinitiv, gerunziu, supin;
- IX. Verbul “*a ajunge*” este predicativ în secvențele: a) *A ajuns* profesor; b) *A ajuns* devreme acasă; c) *Ajunge* să-l privești, ca să vezi cine este;
- X. Precizați valorile morfologice ale lui *i* în enunțurile: *Cine-i* el *ce-i* spune vrute și nevrute-acum?; El *i-a* spus *ce-i* de lăudat în *a-i* demonstra calitățile; *Dă-i-i* lui în primire pe aceia;
- XI. Construiți fraze cu subordonate subiective cerute de : *cu siguranță, fără îndoială, este sigur*;
- XII. Construiți: completivă indirectă introdusă prin *cum*; completivă directă introdusă prin relativul *ceea ce*, care să fie complement direct în acuzativ; consecutivă introdusă prin *să* cu verbul la conjunctiv, perfect, pasiv; complement circumstanțial de cauză-verb la gerunziu, diateza reflexivă; complement circumstanțial de loc-relativul *cine* în genitiv;
- XIII. Sinonime neologice: *cerere, graniță, izvor, îndemânare, sfetnic, necuviință, tavan, urmare, înfumurare, puternic*;
- XIV. De ce sunt pleonasme următoarele construcții: *a intra înăuntru, a împodobi cu ornamente, a îndruma calea*;
- XV. Precizați felul subordonatelor: A stat acolo cât a fost necesar; Tot ce s-a prevăzut s-a realizat; Este vai de cine greșește!; Părându-i-se că știe, n-a mai citit!;Iată că vin și ei!.

FIȘA NR. 17

Se dă textul:

“ Pentru ca să-ți recunoști greșeala trebuie ca sufletul tău întreg să-i fi fost superior ”.

- I. Aflați predicatele, delimitați propozițiile, alcătuiți schema;
- II. Alcătuiți propoziții cu ortogramele: *casă, ca să, săi, să-i, căi, că-i*;
- III. Alcătuiți familiile lexicale ale cuvintelor: *suflet, tânăr*;
- IV. Construiți propoziții cu cuvintele: *superior, inferior, optim*;
- V. Formați derivate adjectivale și verbale de la substantivele: *greșeală, suflet* și alcătuiți apoi propoziții cu ele;
- VI. Găsiți cinci expresii frazeologice sinonime cuvântului *suflet*;
- VII. Care adjective din text nu au grade de comparație? Dați exemple de alte cinci asemenea adjective;
- VIII. Contrageți propozițiile 1 și 3 ; dezvoltați în propoziții corespunzătoare *greșeală* și *întreg*;
- IX. Construiți subordonate predicative cerute de: *a se face, a părea, a rămâne*;
- X. Alcătuiți propoziții în care atributul adjectival să fie exprimat prin: adjectiv propriu-zis în vocativ; adjectiv pronominal posesiv în cazul genitiv; adjectiv pronominal demonstrativ în cazul dativ; adjectiv pronominal relativ în cazul nominativ; numeral cardinal cu valoare adjectivală în cazul acuzativ;
- XI. Despărțiți în silabe următoarele cuvinte: *circumstanțial, punctuație, conjuncție, ineficient, subofițer, excepțional, exmatriculat, îndemânatic, subiectivă, pehlivan*;
- XII. Găsiți antonimele cuvintelor următoare: *nocturn, legal, prudent, din când în când, liniștit, stabil, efemer, continuu, harnic, rural*;
- XIII. Găsiți sinonimele cuvintelor: *vârstă, bătrânețe, infracțiune, vârful, citeț, trecător, confuz, veșnic, a recunoaște, greșeală*;
- XIV. “Tău” (din text) este: a) *atr. adj. în G*; b) *atr. pronom. în G*; c) *atr. adj. în N*; d) *atr. pronom. în Ac.*;
- XV. Subliniați forma corectă a cuvintelor: *propriu – propiu, marșarier – marșalier, înnorat – înorat, nemaiputând – ne mai putând, (ei) invocă – invoacă*.

FIȘA NR. 18

Se dă textul:

“ *Pâinea care te satură mai bine este aceea pe care ai dăruit-o.* ”

- I. Subliniați predicatele, delimitați propozițiile și alcătuiți schema frazei;
- II. Cum se numesc următoarele construcții și de ce: *scurtă alocuțiune, altercație verbală, a înmăunchea un buchet*;
- III. Analizați din text pronumele: *care, te, aceea, pe care, o*;
- IV. Există în text NP? Dar CCM? Care sunt?;
- V. Dați câte trei exemple de antonime derivate și nederivate;
- VI. Construiți propoziții în care cuvântul *bine* să fie: substantiv, iar *o* să fie interjecție și să aibă valoare neutrală;
- VII. Ce sens au expresiile: *Timeo Danaos et dona ferentis; Auri sacra fames, Cogito, ergo sum*;
- VIII. Treceți următoarele verbe din text: *a sătura, a dăru*, la diateza pasivă și reflexivă;
- IX. Dați exemple de trei substantive cu forme numai de singular și trei cu forme de plural;
- X. Găsiți sinonime neologice pentru cuvintele: *înverșunat, a fi de acord, renunțare, iscusit, adâncime mare, dezgustător, băștinaș, prescurtare, abținere, bogăție*;
- XI. Despărțiți în silabe: *monarh, vârstnic, scriptură, splendid, interregional, sublocotenent, aflux, pustnic, exclama, șaptesprezece*;
- XII. Analizați cuvintele subliniate din exemplele de mai jos: Am dat colegilor mei un telefon; Pământul este lucrat cu plăcere; Sosirea acasă m-a surprins;
- XIII. Precizați felul sobordonatelor: Cum ar proceda, tot nu mă înduplecă; Cum veniră, se făcură toți o apă și-un pământ; Ar fi bine să ne amintim cum ne-am pregătit pentru examenele ce le-am avut în vară; Nu s-a știut cum a procedat; Întrebarea este cum vor reacționa;
- XIV. Corectați textul: *Nu mă sfii să-l critic într-una știind că nui v-a priii cei v-oi povestii; A creiat ce na m-ai creeat nimeni pe-aici și nici nu cred că v-a mai crea vreo dată; Aminti-tu- i- ai întruna din zile pe aceea a căror comportament ne-a creiat continu neplăceri?*;
- XV. Subliniați formele corecte de plural: *diamante – diamanturi*,

dimineți – diminețe, dinee – dineuri, divane – divanuri, dobânde – dobânzi.

FIȘA NR. 19

Se dă textul:

“ *Nu este greu să găsești adevărul, este greu să ai dorința de a-l găsi*”.

- I. Aflați predicatele, despărțiți în propoziții, alcătuiți schema;
- II. De ce sunt pleonasmе construcțiile: *a se întrajutora reciproc, a continua să ia proporții, mijloace mass media*;
- III. Alcătuiți familiile lexicale ale cuvintelor: *greu, adevăr, a găsi*;
- IV. Găsiți trei sinonime și trei antonime pentru trei cuvinte din text;
- V. Alcătuiți două enunțuri cu câte un derivat verbal și adjectival ale substantivului *dorință*;
- VI. Analizați toate verbele din text;
- VII. Găsiți cel puțin trei cuvinte din text care fac parte din vocabularul fundamental;
- VIII. Ce sens au expresiile: *In vino veritas; Credo quia absurdum; Crescunt anni, descrescunt vires*;
- IX. Subliniați formele corecte de plural: *arende-arenzi, abțibilde-abțibilduri, aragaze-aragazuri*;
- X. Precizați trei valori morfologice ale cuvântului *greu*, apoi treceți-l la toate gradele de comparație;
- XI. Verbul *a găsi* folosiți-l în propoziții diferite în care să îndeplinească funcțiile de subiect, nume predicativ, complement direct, complement indirect, complement circumstanțial de timp;
- XII. Completați spațiile libere cu articolele potrivite: *locul de naștere... părinților, opere... lui Eminescu, cei trei copii... vecinului, caiet... colegului, foile rupte... unei cărți*;
- XIII. Adjectivul îndeplinește următoarele funcții sintactice: a) SB, NP, ATR; b) NP, ATR, CCZ; c) SB, CCM, ATR;
- XIV. Dezvoltați în propoziții subordonate corespunzătoare: *adevărul, de a găsi*;
- XV. Construiți: Predicat verbal - locuțiune adverbială predicativă; Nume predicativ - numeral cardinal în genitiv cu prepoziție; Atribut adjectival - adjectiv de întărire în nominativ; atribut pronominal în genitiv cu prepoziție; complement circumstanțial de cauză – locuțiune adverbială.

FIȘA NR. 20

Se dă textul:

“Să știi unde ești, să descoperi ce trebuie acolo, să încerci tot ce poți încerca în vederea acelei nevoi, sunt cele trei rădăcini ale înțelepciunii”.

- I. Numerotați predicatele, delimitați propozițiile, alcătuiți schema frazei;
- II. Folosiți în trei propoziții cuvintele: *a descoperi, nevoie, rădăcină* cu sensuri figurate;
- III. De ce sunt pleonasme: *amintire de neuitat, a anunța o știre, a se apleca în jos*;
- IV. Dați exemple de cinci cuvinte cu scriere identică (omografe) dar cu pronunțare (accent) diferită;
- V. Găsiți derivatele adjectivale și substantivale ale verbelor: *a ști, a încerca, a descoperi*;
- VI. Alcătuiți propoziții cu omonimele: *lin, rasă, tun*;
- VII. Care este echivalentul latin al expresiilor: Am venit, am văzut, am învins; Adevărul este mama virtuții; Drumul drept este drumul scurt;
- VIII. Alcătuiți propoziții în care cuvintele: *ești, tot, trei* să aibă câte o altă valoare morfo-sintactică în afara celor din text;
- IX. Dezvoltați în propoziții subordonate corespunzătoare cuvintele: *acolo, tot, încerca*;
- X. Analizați morfo-sintactic: *ești, acolo, acelei, trei, ale înțelepciunii*;
- XI. Alcătuiți trei propoziții în care numeralul *trei* să fie complement de agent, complement direct, complement indirect;
- XII. Alcătuiți enunțuri cu paronimele: *captivat – captivant, cauză – clauză, contacte - contracte*;
- XIII. De la numeralul cardinal *trei* formați numerale: ordinal, multiplicativ, distributiv, adverbial corespunzătoare și alcătuiți propoziții cu ele;
- XIV. Construiți: o subordonată modală comparativă; completivă indirectă subordonată unui adjectiv; complement indirect exprimat prin pronume interogativ în genitiv; atribut adjectival-adjectiv relativ în genitiv; complement circumstanțial de timp-verb la infinitiv, perfect, pasiv;
- XV. Felul subordonatelor: E bine știut că ai învățat. E bine de știut ce vei urma. Cine m-a pus să te susțin. Ajunge să-l vezi o dată, ca să nu-l uiți. A rămas bun cum îl știam.

FIȘA NR. 21

Se dă textul:

“*Cele mai bune gânduri sunt acelea pe care citindu-le ți se pare că le-a spus și altul*”

- I. Numerotați predicatele, delimitați propozițiile și alcătuiți schema frazei;
- II. Formulați propoziții în care cuvintele: *a citi, a spune* să fie folosite pe rând cu sens propriu și sens figurat;
- III. Alcătuiți propoziții cu ortogramele următoare: *cele, ce le, mai, m-ai, sau, s-au*;
- IV. Analizați cuvintele aflate în cazul nominativ și acuzativ din textul de mai sus;
- V. Alcătuiți enunțuri care să conțină omonimele: *mai, liliac, care*;
- VI. Formați adjective cu prefixele *ne-*, *re-* de la radicalul cuvintelor *citire, a spune* și introduceți-le în enunțuri potrivite;
- VII. Alcătuiți propoziții în care substantivul *gânduri* să îndeplinească funcțiile sintactice de : nume predicativ, complement indirect și complement direct;
- VIII. Precizați alte trei funcții sintactice ale pronumelor nehotărâte *oricare și altul*, pe lângă cele de nume predicativ, atribut pronominal și complement circumstanțial de timp;
- IX. Treceți adjectivul *bun* la toate gradele de comparație, în propoziții scurte, indicați funcția lui sintactică și dați exemple de alte cinci adjective care nu au grade de comparație;
- X. Dezvoltați în propoziții subordonate corespunzătoare următoarele cuvinte: *cele mai bune, citindu-*;
- XI. Declinați în propoziții substantivul *gând*, la singular și plural, însoțit de adjectivul pronominal demonstrativ de apropiere potrivit;
- XII. Adverbul îndeplinește următoarele funcții sintactice: a) *Subiect, c. dir., c. ind., nume pred.*; b) *Pred., nume pred., atr., c.c.de timp*; c) *C.de ag., atr., pred.*;
- XIII. Construiți propoziții cu următoarele perechi de paronime: *bard-brad, aluzie-iluzie, or - ori*;
- XIV. Despărțiți în silabe următoarele cuvinte: *construcție, circumstanțial, locuțiune, neîmpăcat, contragere, corespunzător, funcție, neaccentuat, exemplar, cadran*;
- XV. Corectați textul: *Să nu m-ai fi nepăsător, întrucât nu v-ei avea nicio bucurie! Eu veni la voi acasă fiindcă mă gândiii să vă comunic cea ce sa întâmplat cu ei în codri aceea. Mie mii indiferent de vii s-au nu vi să rezolvăm problema aceea.*

FIȘA NR. 22

Se dă textul:

“Unii scriitori când vorbesc de alți oameni parcă vorbesc de sine, iar alții vorbind de sine par a vorbi de oricare-n lume”.

- I. Aflați predicatele, delimitați propozițiile și faceți schema frazei;
- II. Analizați pronumele din text;
- III. De ce sunt pleonastice construcțiile: *monolog cu sine, direct nemijlocit, notorietate publică*;
- IV. Alcătuiți familiile lexicale ale cuvintelor: *scriitor, a vorbi, lume*;
- V. Alcătuiți enunțuri cu omonimele: *car, dar, par*;
- VI. Construiți propoziții în care substantivul *scriitor* să îndeplinească funcțiile sintactice de: subiect, nume predicativ, atribut substantival apozitional, complement de agent, complement de cauză;
- VII. Ce alte valori morfologice mai pot avea *de* și *iar*, în afara celor din text, exemplificați-le;
- VIII. Folosiți în propoziții verbul *a vorbi* la cele patru moduri nepersonale și arătați-i funcția sintactică ;
- IX. Contrageți propoziția subordonată 1 și dezvoltați în propozițiile corespunzătoare *vorbind* și *a vorbi*;
- X. Identificați atributele adjectivale exprimate prin adjective pronominale, apoi construiți propoziții în care, prin schimbarea valorii gramaticale, să devină atribute pronominale;
- XI. Alegeți forma corectă: *chintesență-chintezență, filosofie-filozofie, a fuziona-a fusiona, excrocherie-escrocherie; excavator-excavator*;
- XII. Sinonime neologice: *trecător, a duce, prefăcătorie, a da voie, a istorisi, a părăsi, a îndrepta, ținută, a birui, apus*;
- XIII. Găsiți perechea potrivită pentru următoarele paronime și alcătuiți propoziții cu ele: *enervat, solidar, corectare*;
- XIV. Despărțiți în silabe: *abisal, abject, asfalta, anexare, boccea, cuscru, damnat, excavator, excepție, postmeridian*;
- XV. Construiți propoziții în care să aveți: complement de cauză – adjectiv ; complement de mod - verb la infinitiv; complement de scop-verb la infinitiv; subiect - verb la infinitiv, perfect, activ; complement de loc să determine verb la infinitiv.

FIȘA NR. 23

Se dă textul:

“Să ajuți către glorie pe cineva care nu este chemat pentru dânsa, este să-l urci pe casă și să-i dai drumul în jos când el nu are aripi”.

- I. Numerotați predicat, delimitații propozițiile, faceți schema frazei;
- II. Analizați pronumele din text;
- III. Marcați accentul corect al următoarelor cuvinte: *aripă-aripă, unic-unic, simbol-simbol, profesor-profesor, antic-antic*;
- IV. Dați exemple de cinci cuvinte cu pronunțare identică (omofone), dar cu scriere diferită;
- V. Găsiți sinonimele cuvintelor: *a ajuta, a chema, a urca, a da drumul, a avea*;
- VI. Găsiți trei expresii sau locuțiuni în care să apară cuvintul *a da* și alcătuiți propoziții cu ele;
- VII. Ce sens au expresiile: *Sic transit gloria mundi; Salve! Salvete!; Pulchre, bene, recte!*;
- VIII. Precizați formele corecte: *înbarca – imbarca, răsbate – răzbate, caserie – casierie, scinda – șcinda, stampilă - ștampilă*;
- IX. Declinați pronumele personal de persoana a III-a, masculin și feminin, singular și plural, *dânsul - dânsa*;
- X. Contrageți propozițiile subordonate din text;
- XI. Cum se numesc construcțiile următoare și de ce: *caligrafie frumoasă, calitate bună, ceremonie protocolară*;
- XII. Construiți: Subiect exprimat prin: pronume negativ, numeral colectiv, verb la supin; Atribut adjectival: verb la gerunziu acordat, adjectiv nehotărât în dativ, adjectiv propriu-zis în genitiv; Complement direct- verbe la infinitiv, gerunziu, supin;
- XIII. Corectați textul: *Nu mă sfii să-l critic dacă auzi-i ca greșit. Cei v-oi povestii eu însumi-însemi nul v-a încânta. A creiat ceace n-a m-ai văzut și auzit nici-un om depe aici. Fi bun și nu fii rău, întru-cât sar putea s-o pățești în vre-una din zile*;
- XIV. Despărțiți în silabe: *acvariu, armistițiu, astmatic, butonieră, breaslă, buclucaș, duhovnic, dictatură, insignifiant, teatru*;
- XV. Felul subordonatelor: *Plecarea ei de unde o lăsase l-a supărat; Știindu-se că întârzie, nu l-am mai așteptat; Numai ce am ajuns acasă, și l-am și sunat; S-a săturat să ne tot aștepte; Să ne aștepte în fiecare zi, ne-am fi dorit.*

FIȘA NR. 24

Se dă textul:

“Dintre o sută de oameni ce te vor lăuda, nouăzeci și nouă vor crede că au fost mărinimoși cu tine, iar cutare va fi sigur că printr-această laudă distanța dintre tine și el a dispărut”

- I. Aflați predicatele, delimitați propozițiile, faceți schema frazei;
- II. Analizați pronumele personale și verbele la viitor din text;
- III. Alcătuiți propoziții cu ortogramele: *neam, ne-am, iar, i-ar, sar, s-ar*;
- IV. Găsiți sinonimele cuvintelor: *oameni, distanță, a încuviința, a lăuda, a dispărea și antonimele cuvintelor: sigur, a dispărea, a lăuda, a crede, distanțat*;
- V. Construiți câte o propoziție cu un substantiv și un adjectiv, din familia lexicală a cuvintelor: *a lăuda, a dispărea*;
- VI. Treceți adjectivele *mărinimos* și *sigur* la toate gradele de comparație;
- VII. Precizați câte o altă funcție sintactică pentru cuvintele: *oameni, ce, distanță* (în afara celor din text);
- VIII. Scrieți formele de genitiv - dativ ale adjectivelor pronominale demonstrative de apropiere, masculin și feminin, singular și plural, și folosiți-le în scurte propoziții;
- IX. Dați exemple de cinci adjective care cer numai dativul;
- X. Alcătuiți propoziții în care numeralul *o sută* să îndeplinească funcțiile sintactice de subiect, atribut, complement de cauză;
- XI. Transformați numeralul *o sută* în numerale: ordinal, multiplicativ, distributiv, adverbial;
- XII. De ce sunt pleonastice construcțiile: *concluzie finală, a conlucra împreună, a continua mai departe*;
- XIII. Construiți: complement de loc exprimat prin pronume demonstrativ de depărtare, în genitiv, cu prepoziție; complement de cauză să determine un adjectiv; complement condițional exprimat prin verb la gerunziu; nume predicativ - interjecție; complement de mod - locuțiune adverbială;
- XIV. Felul subordonatelor: Bucurându-vă că s-a amânat concursul, v-ați amăgit; Unde știa că are notă la română, n-a mai citit nimic; E prea grea problema s-o poți rezolva singur; Orice-ar face, tot nemulțumiți sunteți; Păcatul e că ați greșit;
- XV. Alcătuiți enunțuri cu paronime: *riguros-viguros, afluență-influență, aluzie-iluzie*.

FIȘA NR. 25

Se dă textul:

“Soarele răsare nu ca să apuie, ci ca să lumineze până apune”.

- I. Numerotați predicatele, delimitați propozițiile, alcătuiți schema frazei;
- II. Construiți propoziții în care cuvintele *a răsări*, *a lumina* să fie folosite pe rând cu sens propriu și cu sens figurat;
- III. Dați exemple de cinci cuvinte omofone, dar nu și omografe;
- IV. Contrageți subordonatele din text în părțile de propoziție corespunzătoare;
- V. Nu au forme de plural substantivele din seria: a) *soare*, *pământ*, *astru*; b) *planetă*, *eclipsă*, *lună*; c) *fier*, *oțet*, *secară*;
- VI. Găsiți trei sinonime și trei antonime pentru trei cuvinte din text;
- VII. Derivați adjective și substantive de la radicalul cuvintelor *răsare*, *luminează*, *apuie* și introduceți-le în scurte enunțuri;
- VIII. Construiți propoziții în care substantivul *soare* să îndeplinească funcțiile sintactice de nume predicativ, atribut, complement direct, complement circumstanțial de cauză și de loc;
- IX. Indicați modul, timpul, diateza și conjugarea verbelor din text;
- X. Felul subordonatelor: Mă tem că n-am să pot veni azi; Se zvonește că ne va vizita; Dacă m-ai mișcat, am greșit; Fără tine n-ar fi putut deveni ceea ce este azi; Plăcerea să-ți spun asta este mare;
- XI. Construiți: atribut exprimat prin verb la infinitiv, prezent, activ; complement indirect - pronume negativ în genitiv cu prepoziție; complement de timp - substantiv în acuzativ fără prepoziție; complement de loc - substantiv în dativ; nume predicativ - pronume posesiv în genitiv;
- XII. Sinonime neologice: *vină*, *plângere*, *adânc*, *caraghios*, *cinstit*, *ciudat*, *deștept*, *lacom*, *îngâmfat*, *molipsitor*;
- XIII. Despărțiți în silabe: *ambiguu*, *realitate*, *inacceptabil*, *inerție*, *inadmisibil*, *sinoptic*, *împrospătat*, *subapreciat*, *sanctuar*, *sublimare*;
- XIV. Corectați textul: *Aduna-tu-s-au pe aleie toți aceea pe care i-am chemat la concurs. Nu-i nici-o nădejde cam putea săi învingem pe reductabili noștri adversari. Auzi-i că nu le a-ți mai creat probleme și că nu le ve-ți m-ai creia în viitor.*
- XV. Subliniați formele corecte: *smeu – zmeu*, *zigzag – zig-zag*, *zi-muncă – zi muncă*, *sdrăngăni – zdrăngăni*, *veșmânt – veștmânt*.

FIȘA NR. 26

Se dă textul:

“Când doi oameni au aceeași idee, aceasta înseamnă că nu este nici a unuia, ci a întregii societăți în care trăiesc”.

- I. Aflați predicatele, împărțiți în propoziții și alcătuiți schema frazei;
- II. Analizați: *aceeași, înseamnă, a societății, în care* din text;
- III. De ce sunt pleonastice construcțiile: *confident intim, a dăinui permanent, primul debut*;
- IV. Găsiți sinonimele cuvintelor: *început, idee, întreg, lucru, cinstit, măreț, amestecat, bogăție, real, a înapoia*;
- V. Căutați trei expresii sau locuțiuni în care apare cuvântul *a trăi*;
- VI. Alcătuiți propoziții în care substantivul *oameni* să ilustreze cinci funcții sintactice ale substantivului în acuzativ;
- VII. Sunt locuțiuni conjuncționale secvențele din seria: a) *pe lângă, aproape de, de pe la; b) pe lângă că, chiar dacă, o dată ce; c) de-a dreptul, în față, cu tot dinadinsul*;
- VIII. Precizați alte trei funcții sintactice ale numeralului *doi* (în afara celei din text);
- IX. Precizați valoarea morfologică a verbului “*a însemna*” în exemplele: a) El *însemna* totul în caiet cu creionul; b) El *însemna* totul pentru ea; c) Aceasta *însemna* că era deosebit;
- X. Este locuțiune adverbială secvența: a) *în față*; b) *în fața*; c) *față de*; d) *a face față*;
- XI. Felul propozițiilor: Se grăbea să termine repede de scris; Cum s-a grăbit, a greșit; Cum ai sunat, ți-a și deschis; Se cade să le mulțumim; Ei au adus dovada că sunt nevinovați;
- XII. Despărțiți în silabe: *inerent, funcție, inexact, inervat, ineficacitate, conjuncție, dezechilibru, somptuos, sublim, subliniind*;
- XIII. Găsiți perechea următoarelor paronime: *alterație, regent, albastru* și alcătuiți propoziții cu ele;
- XIV. Antonime: *a înființa, temporal, contestabil, citeț, acord, logic, ilustru, virus, valoare, scump*;
- XV. Corectați textul: *Situația a rămas aceeași într-un-cât na-ți depus un efort continuu. La repetiții prea va-ți încrezut și na-ți obținut rezultatele pe care le-a-ți scontat. Nu m-ai întârziați, pregăti-ți-vă conștiincios și recomanda-ți-le și lor acest lucru.*

FIȘA NR. 27

Se dă textul:

“Unii prieteni se miră de ce te desparți pentru totdeauna de dâșii în clipa când ți-au dovedit că nu ți-au fost niciodată prieteni”.

- I. Subliniați predicatele, delimitați propozițiile și alcătuiți schema frazei;
- II. Găsiți sinonimele și antonimele cuvintelor următoare: *prieten*, *a se desparți*, *a dovedi*;
- III. Alcătuiți familia lexicală a cuvintelor: *prietenie*, *a se desparți*;
- IV. Construiți propoziții cu câte un substantiv și un adjectiv din familiile lexicale ale verbelor: *a se mira*, *a se desparți*;
- V. Alcătuiți propoziții în care substantivul *prieten* să fie: nume predicativ, atribut, complement circumstanțial de cauză, complement direct și complement indirect;
- VI. Analizați: *unii*, *de dâșii*, *în clipa*, *ți-*, *niciodată* din text;
- VII. Folosiți în propoziții verbul *a dovedi* la infinitiv, gerunziu, participiu, supin, ilustrând câte o funcție sintactică pentru fiecare mod;
- VIII. Precizați valoarea lui “*ți*” din propoziția: *Ți-am pierdut cartea*; a) *pron. pers. - c. ind.*; b) *pron. reflex. - c. ind.*; c) *pron. pers. - atr. pron.*; d) *pron. reflex. - atr. pron.*;
- IX. Construiți o frază după schema: PP-CD-CI-T-F;
- X. Desparțiți în silabe: *prietenos*, *acvariu*, *armistițiu*, *breaslă*, *arlechin*, *abracadabra*, *dictatură*, *amnar*, *teatru*, *duhovnic*;
- XI. Găsiți sinonimele neologice ale următoarelor cuvinte: *oroare*, *oropsire*, *operație*, *neobișnuit*, *muștrare*, *pedică*, *urmă*, *a răspândi*, *trainic*, *a se hotărî*;
- XII. Construiți cinci propoziții subordonate diferite introduse prin *când*;
- XIII. Felul subordonatelor: Dacă te caută mereu este ca să nu-l uiți; Îi ajungea doar să ne privească; A ajuns de trezește admirația tuturor; S-au descurcat cum au putut; L-am anunțat că vin azi;
- XIV. Construiți: complement circumstanțial de cauză exprimat prin pronume demonstrativ de identitate, în genitiv, cu prepoziție; complement indirect – numeral ordinal în acuzativ; subiect – verb la supin; nume predicativ – interjecție; complement circumstanțial de timp – locuțiune adverbială;
- XV. Corectați textul: *Răsplata v-ei avea-o neântârziat și succesu-ți va fii*

*de plin când te-or lăuda ai noștri; Vorbi-i cu câțiva dar m-am convins că nu ori cine poate
ași lămuri exact problema; Fiind că mam convins cine-i de vină, nu-mi m-ai aduce-ți
explicații inutile.*

FIȘA NR. 28

Se dă textul:

“ *Cea mai plăcută laudă este aceea care pornește de la omul ce a venit să te răpuie*”.

- I. Aflați predicatele, delimitați propozițiile, alcătuiți schema frazei;
- II. Analizați: *laudă, e aceea, care, te, să răpuie*;
- III. Formulați cinci propoziții în care cuvântul *om* să facă parte din cinci expresii (locuțiuni);
- IV. Identificați diftongii din text, subliniați vocalele în hiat, dați exemple și de trei triftongi;
- V. Contrageți subordonatele din text;
- VI. Alcătuiți familiile lexicale ale cuvintelor: *plăcut, laudă, om*;
- VII. Găsiți trei sinonime și trei antonime pentru trei cuvinte din text;
- VIII. Precizați originea arhaismelor: *pârcălab, serdar, caimacan, cneaz, stolnic*;
- IX. De ce sunt pleonastice construcțiile: *dună de nisip, a ecraniza un film, alegeri electorale*;
- X. Alcătuiți propoziții în care cuvintele: *plăcut, care, te* să aibă câte o altă valoare morfologică, în afara celor din text;
- XI. Construiți: atribut pronominal exprimat prin pronume relativ în genitiv; atribut - substantiv în dativ fără prepoziție; complement indirect să aibă element regent o prepoziție; complement direct - numeral fracționar; complement de agent- locuțiune pronominală;
- XII. Felul subordonatelor: Nu avem destule date ca să rezolvăm situația; Și de-l rogi, nu te ajută; Tot ce s-a spus fusese realizat; Nu ar merita să te mai consumi pentru asta; A insistat să-și rezolve situația;
- XIII. Sinonime neologice: *milos, greutate, soartă, curat, obstacol, înghesuială, a se vindeca, a însoți, zece zile, energie*;
- XIV. Antonime: *trist, comedie, autentic, amintire, aproape, real, a urca, nocturn, egal, citeț*;
- XV. Omonime: *baie, vie, mină*.

FIȘA NR. 29

Se dă textul:

“ Poate că nimeni să n-aibă nevoie de tot scrisul tău, dar că fiecăruia-i trebuie altă parte din el”.

- I. Numerotați predicatele, delimitați propozițiile și alcătuiți schema frazei;
- II. Analizați *poate, nimeni, tău, parte, din el* din text;
- III. Alcătuiți trei enunțuri cu următoarele trei cuvinte polisemantice: *a aprinde, a aspira, a atinge*;
- IV. Ilustrați alte două valori morfologice ale lui *poate*;
- V. Construiți fraze în care propozițiile subiective să fie cerute de: *se pare, zicându-se, vine*;
- VI. Alcătuiți propoziții cu complemente indirecte exprimate prin: verbe la infinitiv, gerunziu, supin și cu atribute adjectivale exprimate prin: adjectiv propriu-zis, numeral, adjectiv pronominal negativ;
- VII. Introduceți în propoziții un c. dir., atr. subst. prepoz., c. ind. și transformați-le apoi în propozițiile subordonate corespunzătoare;
- VIII. Construiți propoziții în care adjectivele pronominale din text să devină pronume corespunzătoare, prin schimbarea valorii gramaticale;
- IX. Alcătuiți o frază în care: 1-PP; 2-SB(1); 3-ATR(2); 4-CD(3); 5-CI(4); 6-T(5);
- X. Dezvoltați în propoziții corespunzătoare *scrisul și altă*;
- XI. Felul subordonatelor: Ajungând ce și-a dorit, era bucuros; Rămâne să stabilim date excursiei; A rămas bun cum l-ai știut; De vine atât de des înseamnă că nu te-a uitat; Ajunge să-l vezi o dată ca să nu-l uiți;
- XII. Sinonime neologice: *a întemnița, molipsitor, a reda, concurent, răutăcios, veșnic, repetat, vinovat, zadarnic, măreț*;
- XIII. Despărțiți în silabe: *acrobație, ctitorie, a cultiva, alfabet, circumstanțial, analfabet, a afecta, caracter, autoritate, sublinia*;
- XIV. Construiți: atribut adjectival exprimat prin relativul *care* în acuzativ; complement indirect în acuzativ cu prepoziție subordonat unui adjectiv; nume predicativ exprimat prin verb, adjectiv, adverb;
- XV. Omonime: *lună, lac, gol*.

FIȘA NR. 30

Se dă textul:

“*Crezi că vine de sus gândul pe care nu-l simți cum a venit*”.

- I. Numerotați predicatele, delimitați propozițiile, alcătuiți schema frazei de mai sus;
- II. Folosiți în două propoziții cuvintele *gând* și *a veni* cu sens figurat;
- III. Dați exemple de trei cuvinte cu scriere identică (omografe), dar cu pronunțare diferită;
- IV. Alcătuiți familiile lexicale ale cuvintelor: *a crede*, *a veni*, *a simți*;
- V. Analizați *crezi*, *gândul*, *pe care*, *a venit* din text;
- VI. Dați exemple de câte trei substantive, adjective, adverbe compuse prin contopire;
- VII. Găsiți trei sinonime și trei antonime pentru trei cuvinte din text;
- VIII. Derivați substantive și adjective de la radicalul cuvintelor: *a crede*, *a veni*, *a simți*;
- IX. Construiți trei enunțuri în care *de* să fie prepoziție, conjuncție, interjecție;
- X. Precizați alte trei funcții sintactice ale cuvintelor: *gândul*, *care*;
- XI. Felul subordonatelor: *Piatra că e piatră și tot crapă*; *Uite ce s-a întâmplat*; *Habar n-am cu cine a plecat*; *A sosit înaintea cui nici nu gândea*; *Mi-e drag să citesc*;
- XII. Construiți: complement circumstanțial de scop exprimat prin substantiv în acuzativ; complement circumstanțial de loc – pronume personal în acuzativ să determine o interjecție; complement de agent – pronume interogativ; complement circumstanțial concesiv – substantiv în genitiv cu prepoziție; complement indirect – adjectiv cu prepoziție;
- XIII. Sinonime neologice: *amănunt*, *fundamental*, *steag*, *demn*, *întâmplător*, *greșit*, *culme*, *siguranță*, *soartă*, *a obține*;
- XIV. Alcătuiți propoziții cu ortogramele: *nicicum*, *nici cum*, *altădată*, *altă dată*, *dune*, *du-ne*;
- XV. Subliniați formele corecte: *dependența* – *dependința de un drog*; *a insera* – *a însera un fragment într-un text*; *comportare plină de diferență* – *deferență*; *virtuos* – *virtuoz al pianului*; *plătește în numeral* – *numerar*.

REZOLVAREA EXERCITIILOR

FIȘA NR. 1

- I. a) Predicate: 1-(*își*) *face* -PV; 2-*este capabil*-PN; 3-*nu urmează*-PV; 4-*ești dator*-PN; 5-*să (te) recunoști*-PV;
- b) Propozițiile: 1-*Fiecare...icoana*; 2-*de care...capabil*; 3-*(dar) de aici nu urmează*; 4-*că tu ești dator*; 5-*să te...în toate*;
- c) Felul lor: 1-PP; 2-ATR(1); 3-PP; 4-SB(3); 5-CI(4);
- II. Diftongii din text: -*oa*, -*ea*, -*oa* (toți trei urcători); 5 cuvinte cu diftongi ascendenți: -*ia*(*voia*), -*ua*(*noua*), -*uă*(*rouă*), -*io*(*voios*), -*eo*(*deodată*); 5 cuvinte cu diftongi descendenți: -*ou*(*birou*), -*ii*(*fii*), -*ei*(*tei*), -*ui*(*sui*), -*oi*(*roi*);
- III. Sensul propriu: Se închină mereu la *icoana* cea nouă; Îl durea *inima*; *Gura* păcătosului, adevăr grăiește; Sensul figurat: *Icoana* stelei ce-a murit...; Ți se rupe *inima* văzându-l; Pe-o *gură* de rai...;
- IV. Familii lexicale: *cărticică*, *cărticea*, *cărțulie*, *cărțoi*; *învățare*, *reînvățare*, *învățătură*, *învățat*, *neînvățat*, *reînvățat*, *învățăcel*, *învățământ*, *învățător*, -*oare*, *învățăminte*; *muncă*, *muncit*, *nemuncit*, *remuncit*, *muncire*, *muncitor*, -*oare*, *muncitoresc*, *muncitorește*, *muncitorime*;
- V. Antonime: *incapabil*, *inapt*; *neobligat*, *nesolvabil*, *neîndatorat*; *a nu recunoaște*, *a fi nerecunoscător*;
- VI. Analiza pronumelor din text: *fiecare* – pron. nehot., masc., sing., N, subiect; (*despre*) *tine* – pron. pers., sing., II, Ac., c. ind.; (*de*) *care* – pron. rel., Ac., c. ind.; *este capabil* – pred. nomin. format din verb. cop. a fi, ind., prez., pers. a III-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., intrans. și numele pred. *capabil*, expr. prin adj., propr.-zis, var., cu două termin., masc., sg., N, grad poz.; *ești dator* – pred. nomin. format din verb. cop. a fi, ind., prez., pers. a II-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., intrans. și numele pred. expr. prin adj., propr.-zis, var., cu două termin., masc., sg., N, grad poz.; (*în*) *toate* – pron. nehot., pl., Ac., c. ind.;
- VII. Loc. adj.: *în stare*; El este în stare să învețe mai mult;
- VIII. Adjectivele: *capabil de*, *dator la*, *solidar cu*;
- IX. Substantive defective de gen și număr: *aur*, *fier*, *platină*, *unt*, *făină*;
- X. Contragere: ...ești dator ...*a te recunoaște*;
- XI. Frază după o schemă dată: *Mi-am luat o carte de comentarii pe care hotărâsem s-o cumpăr de multă vreme ca să învăț, astfel încât să nu am vreo surpriză la examen*;

- XII. Construiți trei c.c.timp: *Plecasem înainte de a suna tu;*
M-am dus acolo până a mă fi anunțat; Luasem legătura cu ei înainte de a fi venit voi; trei
c.c.scop: *A plecat pentru a vizita orașul; A venit la bibliotecă pentru a citi; S-a dus la*
librărie spre a-și cumpăra o carte;
- XIII. Corectați textul : *Scrieți-vă tema și retranscrie-ți-o și tu ca să n-ai*
nici o problemă cu educatorii aceia; Nu trebuie să-ți spun de ce n-accept vreo greșeală de-a
lor de-acum înainte; Fii atent și nu mai fi distrat să n-ai probleme într-una din zile;
- XIV. Formele corecte : *mi-ar plăcea, nu face, greșeală, așază, a crea;*
- XV. Sensurile expresiilor : *O liniște adâncă; Despre un amic să nu*
vorbești niciodată de rău; Prin iubire, prin comportament, prin vorbire, prin împrejurări se
leagă prietenii.

FIȘA NR. 2

- I. a) Predicate: 1- *este-PN inc.*; 2- *ai ținea-PV*; 3-*se căznesc-PV*; 4-*să se suie-PV*;
b) Propoziții: 1-*A lăsa...este*; 2- *ca și cum...umeri*; 3- *pe când...căznesc*; 4- *să se suie*;
c) Felul: 1- *PP*; 2 – *PR(1)*; 3 – *Opoz.(2)*; 4 – *CI(3)*;
- II. Vocale în hiat: *fi-u-lui, tău o (hiat în fonetică sintactică), moștenire este, pe umeri*; alte 5 cuvine : *a-le-e, fi-in-ță, po-et, con-ti-nu-u, co-or-do-na-tor*;
- III. Sinonime: *a se strădui, a încerca, a se chinui; a se cățăra, a se cocoța, a se ridica; a susține, a sprijini*;
- IV. Valori ale lui o (trei) : pron. pers.(*Pe ea am zărit-o*); adj. proven. din numer. card. (*Mi-am luat o carte și două caiete*); adj. pron. nehot. (*O carte e interesantă, alta nu este*);
- V. Substantive formate prin derivare: *adunare, bănuială, copreședinte, hipersensibilitate, ultrademagog*; prin compunere: *untdelemn, viță-de-vie, portdrapel, floarea-soarelui, dreptunghi*;
- VI. Analiza verbelor din text: *a lăsa*: verb, inf., prez., act., conj.I, afirm., tranz., subiect; *este*: verb cop.,ind., prez., pers. a III-a, sing., act., conj. a IV-a, afirmat., intrans., pred. nomin. inc.; *ai ținea*: verb pred., cond.-opt., prez., pers. a II-a, sing., act., conj. a III-a, afirmat., tranz., pred. verb.; *se căznesc*: verb pred., ind., prez., pers. a III-a, pl., afirmat., intrans., reflex., conj. a IV-a, pred. verb.; *să se suie*: verb pred., conj., prez., pers. a III-a, pl., afirmat., intrans., reflex., conj. a IV-a, pred. verb.;
- VII. Fraza: *Ceea ce nu recunoștea era că absentase ieri*;
- VIII. Propoziții: *El este deja în clasă; A ieșit pentru o mică pauză din clasă; Ei au rămas la locul lor*;
- IX. Dezvoltare: *Să lași fiului tău...; ...care este al tău*; Contragere: *...este a-l ținea pe umeri; ...se căznesc a se sui*;
- X. Fraze diferite (5): *SB – Nu ar fi rău de te-ai pregăti serios; PR – Întrebarea este de înveți; ATR – Întrebarea de înveți mă preocupă; CD – Nu știu de înveți; CI – Hotărăște-te de înveți sau nu*;
- XI. Corecții textul: *De-aș fi fost eu (însămi-însumi) în locul lor v-aș fi creat impresia că ei vă agreează prea mult; Efortul continuu vi s-a recomandat mai de mult timp, dar voi n-ați luat aminte; Cititu-i-ai pe scriitorii aceia care ne-au fost recomandați într-una din zile de profesorii noștri?*;

XII. Formele corecte: *nu fi supărat, dragile mele prietene, cerul s-a înnorat, dau surorii mele, propriii mei ochi;*

XIII. Construiți: *Dorea și el a fi fost invitat acolo; Înainte de a fi ajuns acolo, te-am căutat; Cartea din fața lui e a mea; Știu ce-ți dorești; Știu căruia ai dat cartea;*

XIV. Subordonate: *SB; CI; (SB - PP - PR); (SB – PP - CZ);*

XV. Expresii: *Un prieten este cea mai bună avere a vieții; Priten mi-e Platon, dar mai prieten îmi este adevărul; Iubirea învinge orice.*

FIȘA NR. 3

- I. a) Predicate: 1-*sunt-PV*; 2- *lingușesc-PV*; 3- *recunosc-PV*; 4- *nu înțeleg-PV*;
b) Propoziții: 1- *Sunt oameni*; 2 -*care lingușesc...merit*; 3 – *când îl recunosc*; 4 -
fiindcă...înțeleg;
c) Felul propozițiilor: 1 – *PP*; 2 – *ATR(1)*; 3 – *T(2)*; 4 – *CZ(2)*;
- II. Familii lexicale: *cunoaștere, necunoaștere, recunoaștere, cunoscut, recunoștință, cunoștință, necunoscut, recunoscut; înțelegere, neînțelegere, înțeles, neînțeles, înțelegător, neînțelegător, înțelept, înțelepciune; a omeni, omenie, omenos, omenesc, omenește, neomenie, neomenos, neomenesc, neomenește, omenit, neomenit, omuleț, omenire*;
- III. Antonime: *a critica*(Îl critica întruna), *a defăima*(L-a defăimat continuu); *de nimic*(E un om de nimic), *insignifiant*(Pentru mine este insignifiant);
- IV. Propoziții: *Scorul a fost nul; Nu-l mai recunosc; Va reveni curând; V-a adresat numai laude; Mai vorbim noi! M-ai căutat cumva?*
- V. Analiză: *sunt*: verb pred. , ind., prez., pers. a III-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., intrans., pred. verb.; *care*: pron. rel., masc., pl., N, subiect; *de merit*: loc. adj., masc., sg., Ac., atr. adj.; *l-*: pron. pers., pers. a III-a, sg., masc., Ac., c. dir.;
- VI. Funcții sintactice: *NP – Știu care e el; APG – Elevul, al cărui caiet e pe bancă, e colegul meu; AA – Știu care film ți-a plăcut*;
- VII. Conj. (loc. conj.): *deoarece, întrucât, din cauză că*;
- VIII. Verb pred.: *Ei sunt acasă*; verb cop.: *Ei sunt prietenii mei*; verb aux.: *Am fost invitat la ei acasă*;
- IX. Subiecte: *Elevii se pregătesc zilnic; Eu mă pregătesc zilnic; Este ușor de învățat*; Nume predicative: *Ei sunt colegii mei; Colegul meu cel mai bun este el; Lecția este de învățat*;
- X. Cd : *Dorește a învăța*; CD : *Dorește să învețe*; Ci : *Se gândește a învăța și el*; CI: *Se gândește să învețe și el*; c.c.m: *Scrie lizibil*; M : *Scrie cum poate el mai bine*;
- XI. Corecții textul: *Mă întâlnii într-una din zile cu copiii aceia ale căror fapte ne-au cam dat de gândit; Adunatu-s-au pe alee toți aceia pe care i-am anunțat eu (însămi, însumi); Fiți mai atenți, iar tu nu mai fi distrat, c-ai s-o pățești când te-or întâlni ai noștri*;
- XII. Construcții: *Se pregătește de învățat; Citește din ce în ce mai bine*;

Suntem împotriva lenei; Care elev învață, are rezultate bune; Sosirea acasă m-a bucurat;

XIII. Subordonate: *ATR; PR; L; CNS; CD;*

XIV. Expresii: *În anul curent; În anul Domnului; În anul vârstei sale;*

XV. Analiză: *i* : pron. pers., pers. a III-a, sg., D, atr. pronom.; *trădează*:

verb pred., ind., prez., pers. a III-a, sg., act., conj. I, afirmat., tranz., pred. verb.; *nimic*: pron. neg., N, subiect; (*despre*) *aceia* : pron. dem., de depărt., masc., pl., Ac., c. ind.; *poezia* : subst. com. simplu, fem., sg., N, subiect; *fi memorată* : verb la inf., prez., pas., conj. I, af., intrans., c. dir.

FIȘA NR. 4

- I. a) Predicate: *1-sunt - PV; 2-își închipuie - PV; 3-fac - PV;*
b) Propoziții: *1 - Sunt...oameni; 2 - care...își închipuie; 3 - că fac...ușor;*
c) Felul lor: *1 - PP; 2 - ATR(1); 3 - CD(2);*
- II. Omonime: *Care e vinovatul? Care cu poveri de muncă Vin încet și scârțâind...; Ar mai trebui să ne vedem! Un ar de pământ era puțin pentru bunici; A prins un lin în râul ce curge lin la vale;*
- III. Cuvinte cu *-ieră*: *balastieră, betonieră, butonieră*; neologisme terminate în *-iza*: *conștientiza, electriza, favoriza* ;
- IV. Cuvinte: *frumos, alb, verde*; derivate: *frumusețe, albeață, verzeală*; cuvinte compuse: *Făt-Frumos, Albă-ca-Zăpada, Verde Împărat*; cuvinte cu altă valoare gramaticală: *Un dar frumos se dăruiește frumos(adj. - adv.); Albul ne încântă(subst.); Rochia e albă(adj.); Verdele câmpului se pierde în zare(subst.); Câmpul e verde(adj.);*
- V. Analiza predicatelor din text: *sunt*: pred. verb., expr. prin verb pred., ind., prez., pl., pers. a III-a, act., conj. a IV-a, afirmat., intrans.; *își închipuie* : pred. verb. expr. prin verb pred., ind., prez., pers. a III-a, pl., reflex., conj. a IV-a, afirmat., tranz.; *fac* : pred. verb. exprim. prin verb. pred., ind., prez., pers. a III-a, pl., act., conj. a III-a, afirmat., tranz.;
- VI. Enunțuri potrivite: *Eu însumi mi-am făcut tema; Eu însămi te-am văzut; Noi înșine v-am așteptat; Noi însene le-am povestit totul;*
- VII. Propoziții: *Mersul tău ușor îl admira; Nu este ușor să obții rezultate bune; E lung pământul, ba e lat...;Privește în lung și-n lat; De-a lungul drumului erau pomii înfloriți;*
- VIII. SB : *E bine să citești*; PR : *Problema e să citești zilnic*; ATR : *Problema să citești mă preocupă*; CD : *Învață să citești cursiv*; CI : *Gândește-te să citești toată bibliografia indicată*;
- IX. C.c.timp: *Înainte de a sosi tu, am sosit și eu*; c.c. mod: *A plecat fără a se uita înapoi*; c.c. scop: *Citește pentru a ști*;
- X. T: *Când alergi repede, ajungi devreme*; CZ: *Cum alergi repede, ai obosit*; COND: *Dacă alergi repede vei câștiga concursul*;
- XI. Corecții textul: *De-l vei găsi pe educatorul acela, dă-i-i lui în*

grijă pe chiulangiii aceia; Întrucât orice moment pierdut îți creează neplăceri, nu le mai face nici o concesie; Ia-ți acele studii, neuitând vreo clipă să te pregătești întruna, ca să ai rezultate bune;

XII. Construiți: El este cum este; Părinții ai căror copii învață sunt mândri; Voi fi fost anunțat și eu de vei veni; A sosit la școală înaintea colegilor; Am aflat din cauza căruia ai lipsit;

XIII. Forme corecte: îi place înotul, a asambla, cărți a patru elevi, s-a înnorat devreme, cărți ale elevilor;

XIV. Subordonate: PR; CI; SB; CZ; T;

XV. Expresii latinești: Înainte de vreme; Deschizând (la întâmplare) cartea; Este clar.

FIȘA NR. 5

- I. a) Predicate: 1-râde-PV; 2-ajunge ridicol-PN; 3-găsește-PV; 4-nu poate-PV;
b) Propoziții: 1 – Cine...lumea; 2 – ajunge...ridicol; 3 – când...unul; 4 – de care...
râde;
c) Felul lor: 1 – SB(2); 2 – PP; 3 – T(2); 4 – ATR(3);
- II. Sensuri figurate: *Arde de nerăbdare să te vadă; Îi ardeau călcâiele după ea; Îl arde sufletul să te întâlnească;*
- III. Variante corecte: *ridicol, delincvent, coli, coperte, ansamblu;*
- IV. Cuvinte accentuate pe ultima silabă: *caiet, cadou;* pe penultima: *masă, fișă, carte;* pe antepenultima: *binele, culegere, celălalt;* pe a patra silabă: *ferfeniță, lapoviță;*
- V. Sinonime neologice: *apogeu, ocazie, erudit, pisc, contagios, efemer, ocazional, a elabora, efort, a edita;*
- VI. Sensurile cuvintelor: *corigibil*: care se poate corija (a se corecta, a se îndrepta): *Este un om corigibil;* *detracta*: a denigra, a defăima pe cineva: *În ultima vreme a fost denigrat mereu;* *fervoare*: ardoare, înfocare, pasiune: *Muncește cu fervoare pentru a obține numai rezultate bune;*
- VII. Substantiv: *râs, râdere*: *Râsul îi trădează, de fapt, neliniștea;*
adjectiv(loc. adj.): *A ajuns de râsul lumii* ; locuțiune verbală: *își râde-n barbă, îi râde inima, își râde-n sine*: *Îi râdea inima de bucurie pentru cele întâmplare;*
- VIII. Substantiv: *În sinea* lui se gândea că procedase corect; pronume:
Lauda de sine nu miroase-a bine; adverb: *Primăvara* se întorc păsările călătoare; substantiv:
Primăvara a sosit pe neașteptate; adjectiv: *Codrii deși* mărginesc satul nostru; conjuncție:
Deși a plouat, am mers la teatru;
- IX. Analiză: *cine*: pron.rel., N, subiect; *toată*: adj. pron. nehot., fem., sg.,Ac., atr. adj.; *ajunge ridicol*: pred. nomin., format din verb. cop. *a ajunge*, ind., prez., pers. a III-a, sg.,act., conj. a III-a, afirmat., intrans., și numele pred. *ridicol*, expr. prin adj., propr.-zis, var., cu două termin., masc., sg., N; *unul*: pron. nehot., masc., sg., Ac., c.dir.; *râde*: verb la inf., prez., act., conj. a III-a, afirmat., intrans., c. dir.;
- X. Frază: *Dacă nu zice nimic înseamnă că a greșit întrucât a aflat că voi erați acasă când v-a căutat el* ;
- XI. Corectare: *Nemaiputând să aștepte, s-a dus la plimbare; V-a spus*

într-una din zile că lămuri-i-va și pe aceia să-l însoțească; Pare că și tu însuși-însăți le-ai spus să nu mai fie supărați, c-or trece toate cu bine; Toți îl agreează, fiindcă s-a decis să nu mai absenteze;

XII. Construiți: Dau colegului meu o carte; Împotriva cui te-ai ridicat?; Știu conform căruia ai procedat; Întrebarea unde ne vom opri ne preocupă; Cum m-ai sunat, ți-am răspuns;

XIII. Subordonate: SB; ATR; CI; COND.; PR;

XIV. Argument pornit din ură; Arta e îndelungată, viața e scurtă; Arta de a iubi;

XV. Forme corecte: abțibilduri, acolade, aerodromuri, aerogări, aeroporturi.

FIȘA NR. 6

- I. a) Predicate: 1- *nu întrerupe-PV*; 2 – *se bucură-PV*; 3-*nu lăsa –PV*; 4- *să se reverse-PV*;
- b) Propoziții: 1 – *Nu întrerupe...celui*; 2 – *care se bucură*; 3 – *(și) nu lăsa*; 4 – *să se reverse...întristat*;
- c) Felul lor: 1 – *PP*; 2 – *ATR(1)*; 3 – *PP*; 4 – *CD*;
- II. Cuvinte derivate: *reverse*, *întristat*; compus: *niciodată*;
- III. ...*scripta manent*; ...*cum laude*; ...*sed multum*;
- IV. *a se opri*, *a înceta*; *a se minuna*, *a se extazia*; *jignit*, *ofensat*;
- V. *Niciodată* nu m-a mințit; *Nici o dată* nu este mai importantă pentru ea ca data zilei de naștere; *Altădată* era mai ospitalier; *Altă dată* importantă este și 1 Iunie; V-ați certat *vreodată?*; Cunoști *vreo dată* mai importantă decât data de 24 Ianuarie în istoria noastră?;
- VI. *A nu fi întrerupt*, *a nu se întrerupe*; *a nu fi lăsat*, *a nu se lăsa*;
- VII. Analiză: *vorba*: subst. com. simplu, fem., sg., Ac., Cd; *celui*: pron. dem. de depărt., masc., sg., G, Atr.pron.genit.; *care*: pron. rel., N, subiect; *durerea*: subst. com. simplu., fem. sg., N, subiect;
- VIII. Ac. – (*pe, cu, la, de, de la*) *sine, se, se-, -se, s-, -s-*; (*E împăcat cu sine însuși, de-acum*); D – *sie, sieși, își, și, -și, și-, -și-*;
- IX. *Optim, maxim, inferior*; *cumsecade, perspicace, tenace*; *limpede, moale, mare*;
- X. *El a ajuns profesor*; *Ea este studentă*; *Ei au rămas aceiași*;
- XI. SB – *E bine să înveți*; PR – *Datoria noastră e să învățăm*; ATR – *Problema să învățăm ne stă în atenție*; F – *A venit la facultate să învețe*; CSV – *Să înveți continuu, și tot ar mai trebui să citești încă*;
- XII. Transcrieți corect textul : *Fii bun, nu mai fi rău, c-ai s-o pățești.*
Creează-ți o idee despre propriii tăi amici ale căror fapte nu le agreăm; Mă sfiii să le spun totul când văzui că nu-s integri cum trebuie să fie toți arbitrii aceia;
- XIII. Subordonate: PR; ATR; (SB – PP - PR); CD; CI;
- XIV. Construiți: *De departe vezi albind...*; *Știu ce carte-ți place*; *Caietul ale cărui foi s-au rupt era al lui*; *Învățarea conform orarului dă satisfacții*; *Dorința de a-i vedea e mare*;
- XV. Forme corecte: *creăm, fii silitor!, elevii aceia, el înoată, să fii disciplinat!*

FIȘA NR. 7

I. a) Predicate: 1 – *să judeci* – PV; 2 – *caută* – PV; 3 – *să vezi* – PV;
4 – *iubește* – PV; 5 – *nu poți* – PV;

b) Propoziții: 1 – *Ca să judeci omul*; 2 – *caută*; 3 – *să-l vezi*; 4 –
cum iubește; 5 – *Nu poți greși*;

c) Felul lor: 1 – F(2); 2 – PP; 3 – CD(2); 4 – PRED. SUPL.(3); 5 – PP;

II. Sinonime: *a judeca* – *a condamna*; *om* – *persoană*, *ins*; *a vedea* – *a privi*, *a se uita*, *a zări*; Antonime: *a iubi* – *a urî*; *a greși* – *a îndrepta*; *a căuta* – *a ignora*;

III. Derivate adjectivale: *judecat*, *nejudecat* (*El e omul judecat pentru fapta comisă*); *iubit* (*Omul iubit n-a dezamăgit-o niciodată*); Derivate substantivale: *judecată* (*Teme-te de judecata de apoi*); *iubire* (*Iubirea lui e veșnică*);

IV. *A judeca*, *omul*, *a căuta*, *a vedea*, *a iubi*;

V. *A greși este omeneste*; *Am venit, am văzut, am învins*; *Să fie ascultată și cealaltă parte*;

VI. *O casă ca a lui mai rar!*; *Ca să vizitezi orașul îți trebuie o zi întreagă*; *Un oarecare mi s-a adresat necuviincios*; *Oare care a fost acela?*; *Numaidecât l-am și pedepsit*; *S-a împrumutat numai de cât a avut nevoie*;

VII. Subiect – *Omul muncitor este ca pomul roditor*; Nume pred. – *El este un om adevărat*; Atr. apoz. – *El, omul acela, este vecinul meu*;

VIII. Analiză: *să judeci*: pred. verb. expr. prin verb pred., conj., prez., pers. a II-a, sg., act., conj.I, afirmat., tranz.; *caută*: pred. verb. exprim. prin verb pred., imp., pers. a II-a, sg., forma afirmat., tranz., act., conj.I; *să vezi*: pred. verb. exprim. prin verb pred., conj., prez., pers. a II-a, sg., act., conj. a II-a, afirmat., tranz.; *iubește*: pred. verb. expr. prin verb pred., ind., prez., pers. a III-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., tranz.; *nu poți*: pred. verb. exprim. prin verb pred., ind., prez., pers. a II-a, sg., act., conj. a II-a, forma neg., tranz.;

IX. *Om de omenie, om cu scaun la cap, un om și jumătate*: *El e om de omenie*; *E un om cu scaun la cap, calculat*; *E un om minunat, un om și jumătate*;

X. *Elevul premiat de profesor băgase de seamă nemulțumirea acelora*;

XI. 1 – *Pentru a judeca...*; 3 *...a-l vedea*; 4 – *...iubind*;

XII. *V-ați convins că n-o s-aștept pân' s-o-nnopta ca să-i reîntâlnesc pe aceia*; *Nici un admirator n-ar putea renunța, i-am asigurat eu pe colegii noștri*; *În ziua aceea n-a apărut nici un nor pe cer, iar ei s-au adunat în același loc devreme*;

XIII. ATR; CI; SB; COND.; PRED. SUPL.;

XIV. Construiți: Dorința lui de a fi fost invitat era mare; Fiind apreciat, vei învăța și mai bine; Știi ceea ce vrei; A se spune că n-ai învățat e o greșeală; De devenit ce-ți dorești nu e greu;

XV. Să fii sănătos; Să fii sănătos, împărate, cei care vor muri te salută!; Celui ce merită;

FIȘA NR. 8

- I. a) Predicate: 1 – *este* – PN inc.; 2 – *ia* – PV; 3 – *n-are nevoie* – PV;
b) Propoziții: 1 – *Cel mai trist...este*; 2 – *că uneori...ia*; 3 – *cine n-are nevoie de dânsul*;
c) Felul lor: 1 – PP; 2 – PR(1); 3 – SB(2);
- II. Derivate adjectivale: *îndrăgostit, întristat, însuflețit*; derivate verbale: *a se îndrăgosti, a se întrista, a (se) însufleți*;
- III. *A avea de lucru, mână de lucru, a da de lucru, lucru de mână, lucru de nimic*;
- IV. *Mai m-ai întrebat asta!*; *Cântă-n cor, c-or vrea, că nu!*; *Sar așa de sus, încât s-ar părea că-s ușori ca pana!*;
- V. Analiză: *cel mai trist*: adj., propr.-zis, var., cu două termin., neutru, sg., N, atr.adj., superlat. rel.; *este*: verb cop., ind., prez., pers. a III-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., intrans., pred. nomin. inc.; *uneori*: adv. de timp, nehot., c.c.t, fără grad; *-l*: pron. pers., pers. a III-a, sg., Ac., c.dir.; *de dânsul*: pron. pers., pers. a III-a, sg., Ac., c.ind.;
- VI. *Era extraordinar de frumoasă; Era frumoasă foc!*; *Era frumoooasă! Era frumoasă, frumoasă! Era frumoasa frumoaselor!*;
- VII. *Luasem cu mine și cartea aceea; Să fi luat și caseta era și mai bine; Aș fi fost luat de-ai lor de mai întârziam*;
- VIII. NP – *Știi cine ești*; Atr. pron. – *Nu știi al cui copil s-a rătăcit*;
Cd – *Știi pe cine aștepți*; Ci – *Știi de cine te ferești*;
- IX. Au dovada *că* a greșit; N-am plecat de-acasă *căci* ploua; Nu vezi *că* a greșit? El pretinde *că* nu a greșit; Nu am venit *căci* nu m-ai invitat;
- X. Verbe copulative: El *este* silitor; *A rămas* neschimbat; *A ajuns* profesor; Verbe impersonale: *Era* să nu te mai recunosc; *Rămâne* să ne mai vedem; *Ajunge* să-l vezi o dată!; verbe predicative: El *este* în clasă; *A rămas* acasă cu părinții; *A ajuns* la școală devreme;
- XI. *De cum m-i vedea pe mine acolo, fii amabil și adresează-i-te în numele alor noștri și-alor voștri. Întâmplatu-s-au de-atunci multe și auzii că zurbagiii aceia nu ne mai creează probleme; Ne-am adresat continuu aceleiași autorități ai cărei membri ne-au agreat și ne agreează continuu*;
- XII. Construiți: *Cărțile celor doi elevi sunt pe masă; Te știi de mic; Florile sunt pentru ai mei; De flămând ce era, nici nu te vedea bine!*; *S-a oprit în fața unora*;

XIII. (COND - PP); (CSV – PP – CD – ATR - F); (CSV–CSV–PP–SB);

XIV. Cântec secular; Trăiește ziua!; Cauza finală;

XV. Apărea, apropo, ortodox, greșeală, atrium-atriu.

FIȘA NR. 9

- I. a) Predicate: 1 – *să fii mândru* – PN; 2 – *înseamnă* – PN inc.; 3 – *să recunoști* – PV; 4 – *nu meriți* – PV;
- b) Propoziții: 1 – *Să fii mândru de ceva*; 2 – *înseamnă*; 3 – *să recunoști*; 4 – *că nu-l meriți*;
- c) Felul lor: 1 - SB(2); 2 - PP; 3 - PR(2); 4 - CD(3);
- II. Meciul s-a terminat *nul*; *Nu-l* mai recunosc; Nici un *nor* nu-i pe cer; *N-or* apărea curând; *Mie mi-e* dor de ei;
- III. Analizați: *să fii mândru*: pred. nomin., format din verb. cop. *a fi*, conj., prez., pers. a II-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., intrans., și nume pred. *mândru*, expr. prin adj., propr.-zis, var., cu două termin., masc., sg., N; *de ceva*: pron. nehot., Ac., c.ind.; *nu meriți*: verb pred., ind., prez., pers. a II-a sg., act., conj. I, forma neg., tranz., pred. verb.;
- IV. *Viu, principal, perfect, rotund, veșnic, asemenea*;
- V. *Dacă nu recunoștea însemna că era așa*;
- VI. Avem o SB (1): *Să fii mândru de ceva*; și o CD (4): *că nu-l meriți*;
- VII. CZ: *Cum n-ai fost atent, te-ai lovit*; M: *A rămas bun cum îl știam*;
T: *Am ajuns când ai sunat tu*; Cond.: *Ai carte, ai parte*; F: *Am venit la teatru să văd acest spectacol*;
- VIII. Inf.: *Dorința de a cunoaște cât mai multe e mare (Atr. verbal)*;
gerunziu: *Numai cunoscând bine problema, o vei putea rezolva corect (compl. cond.)*;
participiu: *Tema cunoscută în clasă te va bucura (atr. adj.)*; supin: *De cunoscut această specie nu e ușor (Sb.)*;
- IX. Verbe: *a sări, a ara, a igieniza*; adverbe: *furiș, bărbătește, târâș*;
- X. Mândru: *a se mândri, mândrețe, mândrie*; a cunoaște: *recunoaște, cunoaștere, recunoaștere, cunoscut, necunoscut, recunoscut, necunoaștere, recunoștință, recunoscător, nerecunoscător*; merit: *a merita, merituos, meritat, nemeritat*;
- XI. *Întâmpinatu-i-am pe alee pe toți aceia pe care i-am înștiințat*; *Nu-i nici o nădejde c-am putea să-i învingem pe redevabilii noștri amici*; *De l-i vedea pe el acolo, dă-i-i lui în primire pe năzdrăvanii aceia, poate că el îi agreează altfel decât noi*;
- XII. *Ex-cep-ți-o-nal, in-e-ga-li-ta-te, sub-li-ni-at, i-ne-rent, su-bli-ma-re, con-junc-ți-e, punc-tu-a-ți-e, somp-tu-os, arc-tic, linc-șii*;
- XIII. ATR; CSV; PR; CD; CZ;
- XIV. Construiți: *Cartea e a acelorași*; *Florile de la ei m-au bucurat*;

Mersul potrivit orarului e respectat; Am aflat ce carte preferi; Dorința lui de învățat e mare;

XV. Păzește-te de câine!; Cauza (motivul) este ascuns; Cază prin sine.

FIȘA NR. 10

- I. a) Predicate: 1 – să fie erou – PN; 2 – este – PN inc.; 3 – ai cere – PV; 4 – să zboare – PV;
- b) Propoziții: 1 – să fie erou...decăzute; 2 –A cere cuiva...este; 3 – ca și cum ai cere...într-o odăiță; 4 – să zboare... pământului;
- c) Felul lor: 1 – CD (2); 2 – PP; 3 – PR (2); 4 – CD (3);
- II. ce-re-re, îm-pre-ju-ra-re, jos-ni-ci-e, so-ci-e-ta-te, de-că-zu-tă, zbu ră-toa-re, pă-mân-tu-lui, dea-su-pra, con-text, sub-li-ni-at;
- III. a solicita; circumstanță; degradant;
- IV. Ale lui eau cărțile; A le ascunde adevărul nu e bine; Ai luat parte la acea ceremonie?; A-i lua apărarea mi se pare un lucru corect; L-a dus și pe el la spectacolul festiv;
- V. Substantive: zbor, zburare, zburatul; loc. verb.: a-și lua zborul, a se opri din zbor; (Zborul deasupra mării era lin; S-au oprit din zbor pe acoperișul casei mele);
- VI. Nu avem nici o CI; avem o PR (3): ca și cum ai cere unui vultur închis într-o odăiță;
- VII. SB: Eroul acela va fi nemuritor; ASP: Titlul de erou e o înaltă cinste; CD: Am cunoscut un erou al zilelor noastre; CI: Ne gândim cu recunoștință la eroul necunoscut; C.Ag.: Pământul nostru a fost apărat de eroii neamului românesc;
- VIII. *Să ceri cuiva...*; împrejurări...*care sunt josnice*; este...*a cere*; a-i cere...*a zbura*;
- IX. Analiză: *erou*: subst. com. simplu, masc., sg., N, nume pred.; *în împrejurările*: subst. com. simplu, fem., pl., Ac., c.c.timp; *ale unei societăți*: subst.com. simplu, fem, sg., G, atr. subst. genit., art. pos. genit. și art. hot. enclit.; *unui vultur*: subst. com. simplu, masc., sg., D, c. ind., art. nehot.proclit.; *într-o odăiță*: subst. com. simplu, fem., sg., Ac., c.c.loc, prepoz. simplă, art. nehot. proclit.; *de metri*: subst. com. simplu, masc., pl., Ac., atr. subst. prepoz., neart., prepoz. simplă de; *deasupra pământului*: subst. com. simplu, neutru, sg., G, c.c.loc, art. hot. enclit., prepoz. deasupra; *la o mie*: subst. com. simplu, fem., sg., Ac., c.c.loc, art. nehot. o și prepoz. simplă la;
- X. Eroi, împrejurări, societăți, vulturi, odăițe; icre, zori, șale, câlți, grâne;
- XI. *Asupra, împotriva, contra, în spatele, de-a lungul*; *Asupra satului* se abate furtuna; Oamenii luptă *împotriva* furtunii; *Contra* furtunii nu te poți pune; *În spatele* școlii este un teren frumos; *De-a lungul* străzii sunt mulți pomi;

XII. Art. pos. genit.: Cartea este *a* elevului; adj. dem.: Casa *a* nouă este impunătoare; prepoz.: Miroase *a* primăvară;

XIII. *SB; CI; ATR; SB; (CD – CD - CD)*;

XIV. *Duceți-vă și informați-i că arbitrii aceia sunt mai puțin aspri; Este o problemă aceea ale cărei aspecte nu le-au știut propriii ei susținători; Nu mai fi nepăsător ca să nu fii păgubit!*;

XV. Construiți: Maria e plecată de acasă; Mâinile-i tremurau de emoție;

Cartea acelui elev mă interesează; Am aflat cu care ai discutat; În fața unora se deschidea o priveliște minunată!

FIȘA NR. 11

- I. a) Predicate: 1 – *să râzi* – PV; 2 – *nu faci* – PV; 3 – *nu ai făcut* – PV; 4 – *ai fi avut prilej* – PV; 5 – *să faci* – PV;
- b) Propoziții: 1 – *Să râzi...ci de acelea*; 2 – *pe care nu le faci*; 3 – *pe care nu ...niciodată*; 4 – *deși ai fi avut prilej*; 5 – *să le faci*;
- c) Felul lor: 1 – PP; 2 – ATR(1); 3 – ATR(1); 4 – CSV(3); 5 – CI(4);
- II. *A râde în hohote, a râde cu gura până la urechi, a fi de râsul curcilor*;
- III. *A greși e omenește!; Iată omul!; Cea dintâi ediție*;
- IV. *Greșeală, așază, delincvent, mătușă, coajă*;
- V. *Companie – companie, acele – acele, copii – copii, țarină – țarină, barem – barem*;
- VI. *El vorbește întruna; Într-una din zile te voi căuta; Rezultatele au fost declarate nule; Nu le mai faceți atâtea favoruri!; Totodată a mers și până la el; Tot o dată importantă e și ziua mea de naștere*;
- VII. Sinonime: *a râde – a se bucura (a se amuza); greșeală – eroare; niciodată – nicicând*; omonime: *care, ai, deși*;
- VIII. *...să înveți(SB); ...să meargă la mare(PR); ...mișcarea e sănătoasă(ATR); ...că abia mai suflă(CNS); ...este mamă(CSV)*;
- IX. *Păcat că n-ai venit la noi în ziua când te-am așteptat, fiindcă timpul era frumos, deși apăruseră și câțiva nori când ai apărut tu*;
- X. Un singur articol: *greșelile (le – art. hot. enclit.)*;
- XI. *M-ar mira să-i găsesc la ora aceea în același loc pe care mi l-ai indicat tu, nu de mult timp; V-ați convins că n-o s-aștept pân' s-o-nnopta ca să-i revăd pe aceia, pe care nu-i mai agreăm deloc; Fii încrezător, nu mai fi naiv, c-ai noștri te-or agreea de-acum*;
- XII. *Banii sunt de la ai mei; Mașina de scris e nouă; Știu care carte ați comentat-o; Cartea e utilă pentru oricare; Învăță cu plăcere*;
- XIII. (SB – PP – PP – SB – PP - PP); (PP – CI – PR - PR); (SB – CD – PP – PR – SB - CD);
- XIV. *an-al-fa-bet, a-na-cro-nic, i-ne-fa-bil, in-e-xact, i-ne-rent, a-tlet, jert-fă, somp-tu-os, re-trans-pu-ne-re, ex-ma-tri-cu-lat*;
- XV. *Baloturi, balsamuri, balustrade, baraje, biruințe*;

FIȘA NR. 12

- I. a) Predicate: 1 – *scrie-ți* – PV; 2 – *să poată* – PV; 3 – *ai scris* – PV;
b) Propoziții: 1 – *Scrie-ți cărțile așa*; 2 – *încât fiecare...crede*; 3 – *că le-ai scris pentru el*;
c) Felul lor: 1 – PP; 2 – CNS(1); 3 – CD(2);
- II. Diftongi: *poa-tă, le-ai*; vocale în hiat: *scri-e, cărțile așa*, (hiat în fonetică sintactică), *fi-e-care*;
- III. *A crede, a plăcea, a se complăcea, creier, culoar*;
- IV. Sens propriu: *Își scrie zilnic temele*; A citit cu plăcere această *carte*; Sens figurat: Pe fața lui *este scrisă* uimirea; *Își joacă ultima carte*;
- V. Ploua așa de tare, *încât* credeam că vine potopul; *În cât* timp vă faceți temele?; *Decât* să alergi, mai bine ai învăța; *De cât* ai nevoie să-ți cumperi această *carte*?; *Ai* o oră la dispoziție pentru *a-i* arăta că a greșit;
- VI. Virgula desparte aici o subordonată consecutivă de regenta ei;
- VII. Sinonime: *a scrie*: a nota (a însemna, a marca); *cititor*: lector; *a putea*: a reuși; antonime: *cititor-analfabet, a putea-* a nu putea(a nu reuși), *a scrie-a nu scrie*(a sta);
- VIII. *...sed multum; ...et studio; ...mater studiorum*;
- IX. Analiză: *cărțile*: subst. com. simplu, fem., pl., Ac., c.dir., art. hot. enclit.; *fiecare*: adj. pron. nehot., masc., sg., N, atr. adj.; *cititor*: subst. com. simplu, masc., sg., N, subiect; *le-*: pron. pers., pers. a III-a, pl., fem., Ac., c.dir.; *pentru el*: pron. pers., pers. a III-a, masc., sg., Ac., c.ind.;
- X. Așa om mai rar! (adj. – atr. adj.); Fiecare e stăpân pe soarta sa; (pron. nehot. - subiect);
- XI. *Scrie...cum e mai bine; Cine citește...să poată...; Să poată...să creadă*;
- XII. (PP – PR – CD – T – CZ - ATR); (ATR – ATR – PP - CD); (CSV – PP – CD – ATR - ATR);
- XIII. Construiți: *De cine* ai fost anunțat?; Ai scris *căruia* i-ai promis; Întrebarea *cui îi vei răspunde* mă preocupă; Nu ne-a spus *cum s-a pregătit*; Problema este *care este vinovatul*;
- XIV. *Vorbii întruna cu unii dintre ei, întrucât auzii că-i supără pe*

educatorii aceia; De-ai fi venit, i-ai fi văzut cum știu să se pregătească, oferindu-ne astfel un spectacol de-a dreptul grozav!; Fiindcă n-ai citit destul, fii mai atent de-acum înainte ca să obții rezultatele ce-ți conferă garanția succesului;

XV. Abil, academie, acvilă, acolo, adio.

FIȘA NR. 13

- I. a) Predicate: 1 – *este un om* – PN; 2 – *n-a muncit* – PV; 3 – *n-a știut* – PV; 4 – *să cheltuiască* – PV;
- b) Propoziții: 1 - Bogatul este...om; 2 – care n-a muncit; 3 – (și) totdeauna (este) omul; 4 – care n-a știut; 5 – să cheltuiască;
- c) Felul lor: 1 – PP; 2 – ATR(1); 3 – PP; 4 – ATR(3); 5 – CD(4);
- II. *Omul* bun e ca pomul copt (SB); *Despre omul* bun vorbești numai de bine (CI); El este un om *bogat* (Atr. adj.); El este *bogat* sufletește (NP); Datoria *de a munci* ne revine (Atr. verbal); *A munci* e o cinste (SB);
- III. Sunt construcții pleonastice, deoarece: *notorietate* îns. “faptul de a fi cunoscut de multă lume”; *a conveni* îns. “a cădea de acord cu cineva”; *a crește* îns. “a se mări treptat, a deveni mai mare”;
- IV. Derivate substantivale: *omenie* (*omenire*), *bogăție*; adjectivale: *omenos* (*de omenie*), *bogat*; verbale: *a omeni*, *a (se) îmbogăți*;
- V. Analiză: *este un om*: pred. nomin. format din verb. cop. *a fi*, ind., prez., pers. a III-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., intrans. și numele pred. *un om* expr. prin subst. com. simplu, masc., sg., N, art. nehot. un; *n-a muncit*: verb pred., ind., perf. comp., pers. a III-a, sg., act., conj. a IV-a, neg., intrans., pred. verb.; *totdeauna*: adv. de timp, c.c.timp, fără grad; *să cheltuiască*: verb pred., conj., prez., pers. a III-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., tranz., pred. verb.;
- VI. Expresii latinești: *Doctor în semn de cinstire*; *Savantul universal*; *Îți dau ca să-mi dai*;
- VII. Contrageți: omul...*neștiutor*; n-a știut ...*a cheltui*; Dezvoltați: *Cine este bogat...*; *oricând a dorit*;
- VIII. C.c.timp: adesea, totdeauna; alte c.c.timp: *În vara* aceasta voi merge la mare (subst.); Am sosit acasă *înaintea lui* (pron. pers.); *Sosind* acasă, te-am sunat (gerunziu);
- IX. Subordonate: *SB*: Se știe că înveți zilnic; *PR*: A ajuns că nu-l mai cunoșteam; *ATR*: Problema că nu vei veni m-a pus pe gânduri; *CD*: Știu că vei veni; *CI*: Sunt sigur că nu mă vei dezamăgi; *CZ*: Te-ai lovit că n-ai fost atent; *CSV*: Piatra că e piatră și tot crapă; *CNS*: Mergea așa de repede că abia-l urmam;
- X. Substantive: *adevăr* – *minciună*, *erou* – *laș*, *zi* – *noapte*; adjective:

bun– rău, frumos – urât, mare – mic; adverbe: aici – acolo, sus – jos, ieri – azi;

XI. *Bran-car-di-er, a-cre-di-ta-re, de-linc-vent, arc-tic, jert-fă, in-frac
ți-u-ne, a ra-ti-fi-ca, ce-li-ba-tar, ra-fi-na-ment, a-tlas;*

XII. *Autenticitate, descendent, suspiciune, a crea, a nota, a comunica,
depoziție, obiect, concret, alee;*

XIII. *Seria c): însă, ci, dar, iar;*

XIV. *Provine dintr-o familie numeroasă; Îl previne zilnic să n-aibă
probleme; El e un elev eminent; Pericolul era iminent pentru ei; Este un obiect de calitate;
Atitudinea lui de caritate ne-a impresionat;*

XV. *Complimente, se înșală, optsprezece, însăși, vehiculul.*

FIȘA NR. 14

I.a) Predicate: 1 – *extraordinar nu este* – PN; 2 – *nu s-a făcut* –

PV; 3 – *este extraordinar* – PN; 4 – *se credea* – PV; 5 – *nu se poate* – PV;

b) Propoziții: 1 – *Extraordinar nu este*; 2 – *ce nu s-a făcut*; 3 – *este extraordinar*; 4 – *ceea ce se credea*; 5 – *că nu se poate face*;

c) Felul lor: 1 – PP; 2 – SB(1); 3 – PP; 4 – SB(3); 5 – SB(4);

II. Analiză: *nu este*: verb cop., ind., prez., pers. a III-a, sg., act.,

conj. a IV-a, afirmat., intrans., pred. nomin. inc.; *nu s-a făcut*: verb pred., ind., perf. comp.,

pers. a III-a, sg., refl., conj. a III-a, neg., intrans., pred. verb.; *face*: verb, inf., prez., act., conj.

a III-a, afirmat., tranz., subiect;

III. *Ax, xerox, extraordinar, coexistență, examen; cocs, cocserie, vacs, rucsac, facsimil;*

IV. *A extermina* îns.”a ucide, a masakra în masă”; *faună* îns.”totalitatea speciilor de animale de pe glob, dintr-o regiune, dintr-o epocă geologică”; *hemoragie* îns. “scurgere abundentă de sânge”;

V. *Ex-tra-or-di-nar, ex-cep-ți-o-nal, A-le-xan-dru, e-xa-men, ex-po*

zi-ți-e, e-xo-tic, ex-co-mu-ni-ca, ex-tra-bu-ge-tar, ex-pec-ta-ti-vă, ex-pre-si-o-nism;

VI. *Mama sa s-a supărat că n-a învățat; Și totuși, l-a luat la teatru;*

Nu v-a spus de va veni și el?;

VII. Cuvinte derivate: *acar, cizmar, argintar, blănar, pantofar, mărar, amar, bazar, arțar, așadar;*

VIII. b) ind. imperf.;

IX. *Detaliat, a facilita, culpă, circumstanță, ipocrit, rațiune, inteligență, ardoare, durabil, proiect;*

X. Adjectiv și adverb; substantiv și conjuncție; conjuncție și prepoziție;

XI. Dă dovadă de multă amabilitate în ceea ce ne privește; El este un tip expansiv; Cursul acesta e facultativ;

XII. Construiți: Reușita datorită lor ne-a bucurat; Câștigă îndoit în ultimul timp; Ideea acestui om cumsecade mă pune pe gânduri; Fiind împins, s-a lovit; Pomii atârând de roade așteaptă culegătorii;

XIII. Subordonate: *SB; PR; CI; CD; COND;*

XIV. *...canem; ...fortius; ...te ipsum!;*

XV. *batjocură, bănățean, berărie, bezmetic, impiegat.*

FIȘA NR. 15

- I. a) Predicate: 1 – tăgăduiește – PV; 2 – ai văzut – PV; 3 – nu este – PV; 4 – nu tăgădui – PV; 5 – n-ai văzut – PV; 6 – este – PV;
- b) Propoziții: 1 – Tăgăduiește; 2 – ce ai văzut; 3 – că nu este; 4 – nu tăgădui; 5 – ceea ce n-ai văzut; 6 – că este;
- c) Felul lor: 1 – PP; 2 – CD (1); 3 – CD (2); 4 – PP; 5 – CD (4); 6 – CD (5);
- II. De nu bei dimineața *ceai*, nu se știe *ce-ai* face toată ziua; *N-ai* ce să faci dacă nu știi să cânti la *nai*; *M-ai* anunțat că-n *mai* vii pe la mine;
- III. Analiză: *ce*: pron. rel., N, subiect; *nu este*: verb pred., ind., prez., pers. a III-a, sg., act., conj. a IV-a, neg., intrans., pred. verb.; *ceea ce*: pron. rel. compus, N, subiect; *n-ai văzut*: verb pred., ind., perf. comp., pers. a II-a, sg., act., conj. a II-a, neg., tranz., pred. verb.;
- IV. Nu e bine *a făgădui* ce nu poți face (subiect); E bine *a-ți vedea* lipsurile (subiect); Problema este *a-i făgădui* măcar (nume pred.); Dorința mea este *a-l vedea* fericit (nume pred.); Ideea de *a-i făgădui* sprijin nu-i dă pace (atr. verb.); Gândul de *a-l vedea* cât mai curând îl neliniștează (atr. verb.);
- V. *Ai noștri și ai voștri* plecaseră devreme; *Eu și colegul* meu am ajuns din timp la școală; *Al doilea și al treilea* din rând erau niște necunoscuți pentru noi;
- VI. C) prepoz.;
- VII. Să înveți *a învăța* nu e greu; Are *de învățat* zilnic; Aud *plouând*;
- VIII. ...*că nu învață* – SB; ...*de rând colegii de el* – PR; ...*cum ne povestește el* – ATR; ...*să-și viziteze rudele* – F; ...*că nu puteam greși* - CNS;
- IX. Ești dator *a învăța* zilnic (*a învăța* – c. ind.); Ești dator *să înveți zilnic* (CI); Carnetul *de elev* e oglinda acestuia (de elev - ASP); Carnetul *care aparține elevului* e oglinda acestuia (ATR); Vine la bibliotecă *pentru a se pregăti* zilnic (pentru a se pregăti - CCScop); Vine la bibliotecă *să se pregătească* (F);
- X. *Dacă vă scrie înseamnă că nu v-a uitat întrucât astfel încearcă să fie mai aproape de voi*;
- XI. Construiți: Ochii-și negri d-aranca...; N-am știut *ce gânduri* te frământă; *Întorcându-se* acasă, te-a sunat; *A ieșit* în oraș invitat de prieteni; El merge *lipa-lipa!*;
- XII. Subordonate: SB; PR; (PP – SB – CD – T -ATR);

XIII. *Drept-unghi, re-scri-e-re, in-tan-gi-bil, ac-ți-o-nar, jer-fit, cum-se ca-de, somp-tu-os, i-le-gal, sub-o-fi-țer, sus-pen-si-e;*

XIV. E o mare *diferență* între ei, parcă n-ar fi frați; Manifestă o atitudine de *deferență* față de ea; Am *investit* mult la banca aceea; A fost *investit* director un unchi de-al lui; Totdeauna a fost *solidar* cu ei; Trăiește de mult timp *solitar*;

XV. *Divin, oroare, sentiment, conflict, măreție, a comunica, amprentă, inteligent, semeț, ocazie.*

FIȘA NR. 16

- I. a) Predicate: 1 – *dă* – PV; 2- *se cuvine* - PV; 3 – *ajungă-ți* – PV; 4 – *rămâne* – PV;
- b) Propoziții: 1 – *Dă fiului*; 2 – *ce i se cuvine*; 3 – *(și) ție ajungă-ți*; 4 – *ce rămâne*;
- c) Felul lor: 1 – PP; 2 – CD (1); 3 – PP; 4 – SB (3);
- II. Analiză: *fiului*: pron. nehot., D, c.ind.; *ce*: pron. rel., N, subiect; *i*: pron. pers., pers. a III-a, sg, D, neacc., c.ind.;
- III. Pe *cei* de colo, de *ce-i* critici?; *Ție* nu *ți-e* teamă de ceea ce s-ar putea întâmpla?; *Mie mi-e* teamă, îți spun drept!;
- IV. *Dă...cui i se cuvine*; *i se cuvine...ceea ce e important*;
- V. *A da din mâini, a da din colț în colț, a da drumul*;
- VI. NP: Am aflat *ce-ai* devenit; AA: Cunosc *ce* spectacole îți plac; CD: Știu *ce* ți-ai cumpărat;
- VII. *A se demasca, a exagera, a se corecta*;
- VIII. Se gândește *a-și revizui* comportarea; S-a plictisit *privind*; S-a săturat *de așteptat*;
- IX. Secvența b) : A ajuns devreme acasă;
- X. *-i* : verb cop.; *-i* : pron.pers. în D; *i-* : pron. pers. în D; *-i* : verb cop.; *-i* : pron. pers. în D; *-i* : pron.pers. în D; *-i* : pron.pers. în Ac.;
- XI. Cu siguranță *că ne vom revedea*; Fără îndoială *că nu este el vinovat*; Este sigur *că și-a făcut tema*;
- XII. Se gândește *cum să procedeze*; Știu *ceea ce ai văzut acolo*; Este prea grea problema *să fi fost rezolvată de tine*; *Lovindu-se* n-a mai venit; Știu *în fața cui* te-ai așezat;
- XIII. *Solicitare, limită, sursă, abilitate, consilier, indecență, plafon, consecință, vanitate, redutabil*;
- XIV. Sunt pleonasm pentru că: *a intra* îns. “a trece din afară înăuntru”; *a împodobi* îns. “a decora, a găti, a înfrumuseța, a ornamenta”; *a îndruma* îns. “a arăta cuiva drumul”;
- XV. Subordonate: T; ATR; CI; SB; CD.

FIȘA NR. 17

- I. a) Predicate: 1 – *să-ți recunoști* – PV; 2 – *trebuie* – PV; 3 – *să fi fost superior* – PN;
- b) Propoziții: 1 - Pentru ca...greșeala; 2 – *trebuie*; 3 – ca sufletul tău...superior;
- c) Felul lor: 1 - F (2); 2 – PP; 3 – SB (2);
- II. *Ca să ai o casă trebuie să trudești; Trebuia să-i fi spus că ai săi o să întârzie; Că-i spui, că nu-i spui, el merge pe aceleași căi;*
- III. *Suflet*: sufletel, însuflețit, neînsuflețit, însufleți, sufletește, însuflețire, reînsuflețire, reînsuflețit, reînsufleți; *tânăr*: tinerețe, întineri, întinerit, reîntinerit, întinerire, reîntinerire, reîntineri, tinerel, tinerică, tinereșc, tinerește;
- IV. Omul e o ființă *superioară*; Produsele muncii sale sunt de o calitate *inferioară*; Au condiții *optime* de lucru;
- V. Derivate adjectivale: *greșit*, *însuflețit*; verbale: *a greși*, *a însufleți*;
- Propoziții: Tema era *greșită* în totalitate; Imaginile *însuflețite* parcă ale desenelor îl impresionau; *A greși e omenește...*; *Însuflețește-ți eroii benzilor tale desenate!*;
- VI. *A-și trage sufletul, a se duce într-un suflet, a pune suflet, a-și pierde sufletul, a-l dura sufletul*;
- VII. *Întreg, superior*; alte adjective: *minim, extrem, interior, rotund, egal*;
- VIII. *Pentru a-ți recunoaște greșeala...trebuie; trebuie...a fi superior*;
- să recunoști...*ce ai greșit*; sufletul...*care este întreg*;
- IX. El s-a făcut *ce și-a dorit*; El părea *că nu e în apele lui*; A rămas *cum îl știai*;
- X. *Harnice elev, cinste ție!*; Părinții colegului *meu* sunt oameni de omenie!; Am dat *acestor* colegi a șansă; N-am văzut *care* elevi au intrat; I-am văzut pe cei *doi* colegi ai tăi la teatru,
- XI. *Cir-cum-stan-ți-al, punc-tu-a-ți-e, con-junc-ți-e, in-e-fi-ci-ent, sub o-fi-țer, ex-cep-ți-o-nal, ex-ma-tri-cu-lat, în-de-mâ-na-tic, su-bi-ec-ti-vă, pe-hli-van*;
- XII. *Diurn, ilegal, imprudent, deseori, agitat, instabil, peren, intermitent, leneș, urban*;
- XIII. *Estate, senectute, delict, apogeu, lizibil, efemer, neclar, etern, a identifica, eroare*;
- XIV. C) atr. adj. în N;
- XV. *Propriu, marșarier, înnorat, nemaiputând, (ei) invocă*.

FIȘA NR. 18

- I. a) Predicate: 1 – *satură* – PV; 2 – *este aceea* – PN; 3 – *ai dăruit* – PV;
- b) Propoziții: 1 – care te satură mai bine; 2 – Pâinnea... este aceea; 3 – pe care ai dăruit-o;
- c) Felul lor: 1 – ATR (2); 2 – PP; 3 – ATR (2);
- II. Se numesc pleonasmе pentru că: *alocuțiune* îns.”scurtă cuvântare ocazională”; *altercație* îns.”schimb dur de cuvinte între două persoane”; *înmănunchea* îns. “a strânge, a lega în mănunchi”;
- III. Analiză: *care*: pron. rel., N, subiect; *te*: pron. pers., pers. a II-a, sg., Ac., neacc., c. dir.; *aceea*: pron. dem. de depărt., fe., sg., N, NP; *pe care*: pron. rel., Ac., c. dir.; *o*: pron. pers., pers. a III-a, fem. sg., Ac., neacc., c.dir.;
- IV. Există un NP: *aceea* și un CCM: *mai bine*;
- V. Antonime derivate: *accesibil* – *inaccesibil*; *cinstit* – *necinstit*; *înfrunzit* – *desfrunzit*; nederivate: *adevăr* – *minciună*; *aici* – *acolo*; *a urca* – *a coborî*;
- VI. Subst.: Ți-oi face și eu *un bine* cândva; interj.: *O*, ce bine-mi pare că te văd!; val. neutrală: A luat-o la fugă văzându-l!;
- VII. Expresii: Mă tem de greci și când oferă (fac) daruri; Afurisită (blestemata) foame de aur; Cuget, deci exist;
- VIII. Diat. pasivă: *a fi săturat*, *a fi dăruit*; diat. reflex.: *a se sătura*, *a se dăru*;
- IX. Singularia tantum: *azur*, *argint*, *aur*; pluralia tantum: *anale*, *zori*, *Bucegi*;
- X. *Energic*, *asentiment*, *abandonare*, *abil*, *abis*, *oribil*, *autohton*, *abreviere*, *renunțare*, *opulență*;
- XI. *Mo-narh*, *vârst-nic*, *scrip-tu-ră*, *splen-did*, *in-ter-re-gi-o-nal*, *sub-lo-co-te-nent*, *a-flux*, *pust-nic*, *ex-cla-ma*, *șap-te-spre-ze-ce*;
- XII. Analiză: *am dat*: verb pred., ind., perf. comp., pers. I, sg., act., conj. I, afirmat., tranz., pred. verb.; *mei*: adj. pronom. pos., masc., pl., D, atr. adj.; *este lucrat*: verb pred., ind., prez., pers. a III-a, sg, pas., conj. I, afirmat., tranz., pred. verb.; *cu plăcere*: subst. com. simplu, fem., sg., Ac., c.c.de mod, neart., prepoz. simplă; *acasă*: adv. de loc, atr. adv., fără grad; *m-*: pron. pers., pers. I, sg., Ac., neacc., c. dir.;
- XIII. CSV; T; (PP – SB – CD - ATR); SB; PR;
- XIV. *Nu mă sfîii să-l critic întruna știind că nu-i va prii ce-i voi povesti*;

A creat ce n-a mai creat nimeni pe-aici și nici nu cred că va mai crea vreodată; Amintitu-i-ai într-una din zile pe aceia al căror comportament ne-a creat continuu neplăceri?;

XV. Diamante, dimineți, dineuri, divane și divanuri, dobânzi.

FIȘA NR. 19

- I. a) Predicate: 1 – *nu este greu* – PN; 2 – *să găsești* – PV; 3 – *este greu* – PN; 4 – *să ai* – PV;
- b) Propoziții: 1 – Nu este greu; 2 – să găsești adevărul; 3 – este greu; 4 – să ai dorința de a-l găsi;
- c) Felul lor: 1 – PP; 2 – SB (1), 3 – PP; 4 – SB (3);
- II. Sunt pleonasm pentru că: *întrajutora* îns. “a se ajuta unul pe celălalt”; *a lua proporții* îns. “a se dezvolta, a crește foarte mult”; *mass media* îns. “mijloace de comunicare în masă”;
- III. *Greu*: greutate, a îngreuna, îngreunat; *adevăr*: a (se) adevăra, adevărat, neadevărat, neadevăr; *a găsi*: găsi, găsit, negăsit, regăsit, găsit; *găsit*: găsi, găsit, negăsit, regăsit, găsit;
- IV. Sinonime: *greu* – *dificil*, *a găsi* – *a afla*, *adevăr* – *realitate*;
antonime: *greu* – *ușor*, *a găsi* – *a nu afla*, *adevăr* – *minciună*;
- V. Derivate verbale și adjectivale: *a dori*, *dorit* (*nedorit*). E un lucru bun *a dori* să citești acea carte; Era *dorit* de colegi în mijlocul lor;
- VI. Analiză: *nu este*: verb cop., ind., prez., pers. a III-a, sg., act., conj. a IV-a, neg., intrans., pred. nomin. inc.; *să găsești*: verb pred., conj., prez., pers. a II-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., tranz., pred. verb.; *este*: verb cop., ind., prez., pers. a III-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., intrans., pred. nomin. inc.; *să ai*: verb pred., conj., prez., pers. a II-a, sg., act., conj. a II-a, afirmat., tranz., pred. verb.;
- VII. *A fi*, *a găsi*, *adevăr*;
- VIII. *În vin se află adevărul*; *Cred, pentru că e absurd*; *Cresc (trec) anii, descresc (scad) puterile*;
- IX. *Arenzi și arende, abțibilduri, aragazuri*;
- X. *Subst.*: *Greul* abia începe; *adj.*: Este *greu* exercițiul pentru tine!;
adv.: Este *greu* să răzbești în viață! *Poz.*: *greu*; comp. de superiorit.: *mai greu*; de egalit.: *tot așa de (la fel de) greu*; comp. de inferiorit.: *mai puțin greu*; superl. rel.: *cel mai greu*; superl. abs.: *foarte greu*;
- XI. *SB*: Nu este greu *a găsi* timp pentru lectură; *NP*: Dorința mea este *de a găsi* cât mai mulți prieteni; *CD*: Dorește *a găsi* adresa ta pe internet; *CI*: Se gândește *a-și găsi* cât mai mulți prieteni; *CCT*: *Găsindu-ți* adresa, te-am sunat;
- XII. Locul de naștere *a părinților*; opere *ale* lui Eminescu; cei trei copii *ai* vecinului; caiet *al* colegului; foile rupte *ale* unei cărți;

XIII. B) : NP, ATR, CCZ;

XIV. Să găsești...*ce e adevărat*; Să ai dorința...*să-l găsești*;

XV. Construiți: *Fără îndoială* că examenul va fi greu; Suntem împotriva *celor doi* care nu învață; Ei *înșiși* au ceva de spus în această problemă; Cartea *din fața lui* e a mea; *De aceea* s-a lovit, că n-a fost atent.

FIȘA NR. 20

- I. a) Predicate: 1 – *să știi* – PV; 2 – ești – PV; 3 – *să descoperi* – PV; 4 – *trebuie* – PV; 5 – *să încerci* – PV; 6 – *poți* – PV; 7 – *sunt rădăcini* – PN;
- b) Propoziții: 1 – Să știi; 2 – unde ești; 3 – să descoperi; 4 – ce trebuie acolo; 5 – să încerci tot; 6 – ce poți...nevoi; 7 – sunt...înțelepciunii;
- c) Felul lor: 1 – SB (7); 2 – CD (1); 3 – SB (7); 4 – CD (3); 5 – SB (7); 6 – ATR (5); 7 – PP;
- II. Mi-am descoperit o nouă vocație; De voie, de nevoie, i-am urmat sfatul; Rădăcinile învățaturii sunt amare...;
- III. Sunt pleonasme pentru că: *amintire* îns.”un semn că cineva (ceva) n-a fost dat uitării”; *a anunța* îns.”a aduce la cunoștință, a vesti, a înștiința”; *a se apleca* îns.”a se îndoii, a se înclina”;
- IV. *Cântă – cântă, veselă – veselă, acele – acele, colonie – colonie, țarină – țarină*;
- V. Derivate adj.: *știut (neștiut); încercat (neîncercat); descoperit (redescoperit)*; deriv. subst.: *știre, încercare, descoperire*;
- VI. Am prins un *lin* în râul acela *lin*; Bunicul are barba *rasă*; Acest câine e de *rasă*; Doarme *tun!*; Am văzut la Muzeul de istorie și un *tun* al oștirii române;
- VII. *Veni, vidi, vici; Veritas mater virtutis; Via recta, via brevis*;
- VIII. *Ești* nerăbdător să afli rezultatul examenului (verb cop. – nume pred.); Să mă fi *anuțat* și *tot* nu veneam (adv.); *Trei* au plecat, cum s-a înserat (numer. card. - subiect);
- IX. *...unde e necesar ; ...ce e folositor ; ...să încerci ;*
- X. Analiză: *ești*: verb pred., ind., prez., pers. a II-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., tranz., pred. verb.; *acolo*: adv. de loc, c.c.de loc, fără grad; *acelei*: adj. pron. dem. de depărt., fem., sg., G, atr. adj.; *trei*: numer. card., val. adj., fem., pl., N, atr. adj.; *ale înțelepciunii*: subst. com. simplu, fem., sg., G, atr. subst. genit., art. pos. genit. și art. hot.;
- XI. C. ag.: A fost lăudat *de cei trei*; CD: *Pe cei trei* i-am mai întâlnit; CI: *Despre cei trei* am discutat cu voi;
- XII. Romanul acela *captivant* l-a *captivat* încât nici nu m-a auzit întorcându-mă; Ei au luptat pentru o *cauză* dreaptă; Din acea *clauză* a contractului nu rezultau acele date; În urma mai multor *contacte* au fost semnate acele *contracte*;
- XIII. Al treilea, întreit, câte trei, de trei ori; *Al treilea* din stânga este

vecinul meu; Părinții lui câștigă acum *întreit*; Se îndreptau spre clasă *câte trei*; *De trei ori* și-a repetat poezia,

XIV. Construiți: Aleargă *de parcă ar fi fost urmărit*; Cartea este utilă *cui învață*; *Asupra cui* ai ridicat mâna?; Știu ale *căror* elevi sunt cărțile astea; Am plecat *înainte de a fi fost sunat de tine*;

XV. Subordonate: SB; CD; CI; (SB - CNS); M.

FIȘA NR. 21

- I. a) Predicate: 1 – *sunt acelea* – PN; 2 – *se pare* – PV; 3 – *a spus* – PV;
- b) Propoziții: 1 – *Cele mai bune...acelea*; 2 – *pe care...se pare*; 3 – *că ...și altul*;
- c) Felul lor: 1 – PP; 2 – ATR (1); 3 – SB (2);
- II. El *citește* multe poezii; Ea *citește* în lună și-n stele; Ne *spune* că nu-i vinovat; Le *spune* ca din carte;
- III. *Cele* mai frumoase poezii sunt *acelea ce le* reții mult timp; Spune mi dacă *mai m-ai* sunat?; Au mers la film *sau s-au* dus la teatru?
- IV. Analiză: *cele mai bune*: adj. propr.-zis, var., cu două termin., neutru, pl., N, atr. adj., superl. rel.; *gânduri*: subst. com. simplu, neutru, pl., N, subiect, neart.; *acelea*: pron. dem. de depărt., neutru, pl., N, nume pred.; *pe care*: pron. rel., Ac., c. dir., cu prepoz.; *le*: pron. pers., pers. a III-a, pl., Ac., c. dir., neacc.; *altul*: pron. nehot., masc., sg., N, subiect;
- V. În luna *mai, mai* este *liliacul* înflorit; La căderea nopții am văzut *liliacul* zburând; *Care* a văzut la țară *care* trase de boi?;
- VI. *Necitit, recitit; nespus, respus*; Lecția *necitită* nu-ți aduce o notă bună, pe când cea *recită* îți dă satisfacții; Un lucru *nespus* la timp îți poate crea neplăceri, iar cel *respus* te poate pune pe gânduri adesea;
- VII. Acestea sunt *gândurile* mele pentru viitor; N-am discutat vreodată *despre gândurile* lor viitoare; Ți-am citit din priviri *gândurile*;
- VIII. *Subiect: Oricare* poate lua notă mare; *Altul* s-a dus cu prietenii lui; *atr. adj.:* *Oricare* elev citește această carte; *Alt* elev a citit-o pe aceea. *C. ind.:* *Despre oricare* ai vorbi, auzi lucruri bune; *Cu altul* am discutat eu despre examen;
- IX. Elevul *bun* învață bine (*atr.adj.*); El este *mai bun* la învățătură (*nume pred.*); El este *la fel de bun* ca și colegii lui (*nume pred.*); Elevul *mai puțin bun* la învățătură se străduiește și el de-acum (*atr.adj.*); *Cei mai buni* elevi au multe satisfacții (*atr. adj.*); Pe cei *foarte buni* îi apreciem (*atr. adj.*); fără grade: *interior, inferior, principal, rotund, viu*;
- X. Gândurile...*care sunt cele mai bune*; și se pare...*când le citești*;
- XI. Sg.: N –Ac.: *acest gând*; G –D: *acestui gând*; pl.: N –Ac.: *aceste gânduri*; G –D: *acestor gânduri*;

XII. B) pred., nume pred., atr., c.c. de timp;

XIII. *Bardul* de la Mircești e un mare poet al nostru; *Bradul* fanatic străjuiește cabana; Face *aluzie* la faptul că ai lipsit ieri; Era o *iluzie* de-a lui dacă se gândea că ei se vor îndrepta; Am venit la tine, *or* tu nu erai acasă; *Ori* va fi frig, *ori* va fi cald;

XIV. *Con-struc-ți-e, cir-cum-stan-ți-al, lo-cu-ți-u-ne, ne-îm-pă-cat, con-tra-ge-re, co-res-pun-ză-tor, func-ți-e, ne-ac-cen-tu-at, e-xem-plar, ca-dran;*

XV. *Să nu mai fii nepăsător, întrucât nu vei avea nici o bucurie; Eu venii la voi acasă, fiindcă mă gândii să vă comunic ceea ce s-a întâmplat cu ei în codrii aceia; Mie mi-i indiferent de vii sau nu vii să rezolvăm problema aceea.*

FIȘA NR. 22

- I. a) Predicate: 1 – *vorbesc* – PV; 2 – *vorbesc*: - PV; 3 – *par a vorbi* – PN;
b) Propoziții: 1 – când ...oameni; 2 – Unii scriitori...de sine; 3 – (iar) alții...în lume;
c) Felul lor: 1 – T (2); 2 – PP; 3 – PP;
- II. Analiză: *de sine*: pron. reflex., Ac., c. ind.; *alții*: pron. nehot., masc., pl., N, subiect; *de oricare*: pron. nehot., Ac., c. ind.;
- III. Sunt pleonasmе pentru că: *monolog* îns.”vorbire cu sine însuși”;
nemijlocit îns.”direct, pe cale neocolită”; *notorietate* îns.”reputație, faimă, faptul de a fi cunoscut de multă lume”;
- IV. *Scriitor*: scriitoare, a scrie, scriitură, scriitoricesc, scris, nescris, rescris, scriitorime; *a vorbi*: vorbire, vorbit, nevorbit, vorbitor, -oare, vorbăreț, -eață, vorbărie, vorbușoară, vorbuliță; *lume*: lumește, lumesc, nelumit;
- V. Eu *car* ce-i mai ușor, căci în *car* sunt alte poveri; Am primit un *dar*, *dar* l-am oferit, la rândul meu, altcuiva; Un *par* ici, altul colea, *par* niște sulite singurate;
- VI. *Subiect*: *Scriitorul* acesta ne este cunoscut; *nume pred.*: Creangă este un mare *scriitor* al nostru; *atr. subst. apoz.*: Creangă, *scriitorul* moldovean, ne-a încântat copilăria; *c. de ag.*: Locurile copilăriei au fost evocate de mulți *scriitori* români; *c.c.de cz.*: *Din cauza* acestui *scriitor*, n-am luat notă mare, necitindu-l;
- VII. *De*: *conj.*: *De* voi nu mă vreți, eu vă vreau; *interj.*: *De*, așa e vara!; *Iar*: *adv.*: *Iar* am venit să te văd!;
- VIII. *A vorbi* corect nu e ușor (*subiect*); *Vorbind* prea multe, pierzi încrederea lor (*c.c.de cz*); *Lecția vorbită* întruna se învață mai ușor (*atr. adj.*); *Lecția de vorbit* îmi trădează emoția (*atr. verb.*);
- IX. *Vorbind de alții...*; ...*când vorbesc de sine*; *par...să vorbească*;
- X. *Unii și alții*: *atr. adj.*; Păreră *unora* contează mult, iar păreră *altora* nu ne interesează întotdeauna;
- XI. *Chintesență, filozofie, a fuziona, escrocherie, excavator*;
- XII. *Efemer, a transporta, duplicitate, a permite, a relata, a abandona, a corecta, alură, a cuceri, vest*;
- XIII. Mușchiul i-a fost *inervat*; Trăiește *solitar* de când îl știu; Pentru această *colectare* de materiale am depus eforturi mari;
- XIV. *A-bi-sal, ab-ject, as-fal-ta, a-ne-xa-re, boc-cea, cus-cru, dam-nat,*

ex-ca-va-tor, ex-cep-ți-e, post-me-ri-di-an;

XV. Construiți: *Bolnavă*, n-a venit la școală; A pornit *fără a se grăbi*;

Se pregătește *pentru a reuși*; E bine *a fi citit* această carte; Până a ajunge *acolo*, mai este vreme.

FIȘA NR. 23

- I. a) Predicate: 1 – *să ajuți* – PV; 2 – *nu este chemat* – PV; 3 – *este* – PN inc.; 4 – *să urci* – PV; 5 – *să dai drumul* – PV; 6 – *nu are* – PV;
- b) Propoziții: 1 - *Să ajuți...cineva*; 2 – *care...dânsa*; 3 – *este*; 4 – *să-l urci pe casă*; 5 – (și) *să-i dai...jos*; 6 – *când el nu are aripi*;
- c) Felul lor: 1 – SB (3); 2 – ATR (1); 3 – PP; 4 – PR (3); 5 – PR (3); 6 – CZ (5);
- II. Analiză: *pe cineva*: pron. nehot., Ac., c. dir.; *care*: pron. rel., N, subiect; *pentru dânsa*: pron. pers., pers. a III-a, fem., sg., Ac., c. ind., cu prepoz.; *-l*: pron. pers., pers. a III-a, masc., sg., Ac., c. dir.; *-i*: pron. pers., pers. a III-a, masc., sg., D, c. ind., neacc.; *el*: pron. pers., pers. a III-a, masc., sg., N, subiect;
- III. *Aripă, unic, simbol, profesor, antic*;
- IV. *Într-una, întruna, odată, o dată, cândva, când va, încât, în cât, altfel, alt fel*;
- V. *A sprijini, a apela, a se înălța, a elibera, a posedea*;
- VI. *A da din mâini, a da din colț în colț, a da târcoale*; *Întruna da din mâini* ca să fie înțeles; *Da din colț în colț să-și afle locul*; *Da târcoale în jurul blocului*, căci nu găsea adresa indicată;
- VII. *Astfel trece (se duce) gloria (faima) lumii; Să fii sănătos! Să fiți sănătoși!*; *Frumos, bine, corect*;
- VIII. *Îmbarca, răzbate, casierie, scinda, șampilă*;
- IX. Sg.: N – Ac.: *dânsul, dânsa*; G – D: *dânsului, dânsei*; pl.: N – Ac.: *dânșii, dânsele*; G –D: *dânșilor, dânselor*;
- X. *A ajuta* ; *pe cel nechemat*; *a-l urca* ; *a-i da drumul* ; *nefiind înaripat (neputând zbura)*;
- XI. Se numesc pleonasme căci: *caligrafie* îns. ”arta și deprinderea de a scrie frumos”; *calitate* îns.”însușire bună, caracteristică pozitivă”; iar *ceremonie* este sinonim cu protocol;
- XII. Construiți: *Nimeni nu aleargă*; *Amândoi lucrează*; *Este ușor de învățat*; *Mâna-i tremurândă îi trăda vârsta*; *Am dat altui elev cartea*; *Carnetul elevului studios e de admirat*; *Poate învăța zilnic*; *Aud cântând*; *Am de învățat*;
- XIII. *Nu mă sfii să-l critic dacă auzii c-a greșit*; *Ce-i voi povesti eu însumi – însămi nu-l va încânta*; *A creat ceea ce n-a mai văzut și auzit nici un om de pe aici*; *Fii bun și nu fi rău, întrucât s-ar putea s-o pățești în vreuna din zile*;
- XIV. *Ac-va-riu, ar-mis-ti-țiu, ast-ma-tic, bu-to-ni-e-ră, breas-lă, bu-clu-*

caș, du-hov-nic, dic-ta-tu-ră, in-sig-ni-fi-ant, tea-tru;

XV. Subordonate: ATR; SB; T; CI; CD.

FIȘA NR. 24

- I. a) Predicate: 1 - *vor lăuda* – PV; 2 – *vor crede* – PV; 3 – *au fost mărinimoși* – PN; 4 – *va fi sigur* – PN; 5 – *a dispărut* – PV;
- b) Propoziții: 1 – ce te vor lăuda; 2 – Dintre o sută...vor crede; 3 – că au ...cu tine; 4 – (iar) cutare va fi sigur; 5 – că...a dispărut;
- c) Felul lor: 1 – ATR (2), 2 – PP; 3 – CD (2); 4 – PP; 5 – CI (4);
- II. Analizați: *vor lăuda*: verb pred., ind., viit.I, pers. a III-a, pl., act., conj.I, afirmat., tranz., pred. verb.; *vor crede*: verb pred., ind., viit.I, pers. a III-a, pl., act., conj. a III-a, afirmat., tranz., pred. verb.; *cu tine*: pron. pers., pers. a II-a, sg., Ac., c. ind., acc., cu prepoz.; *va fi*: verb cop., ind., viit.I, pers. a III-a, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., intrans., pred. nomin. inc.; *dintre tine*: pron. pers., pers. a II-a, sg., Ac., atr. pron., acc., cu prepoz.; (*dintre*) *el*: pron. pers., pers. a III-a, sg., masc., Ac., atr. pron., acc.;
- III. *Ne-am* dus în vizită la un *neam* de-al nostru; *I-ar* spune să-și vadă de-ale lui, dar *iar* se supără; De nu *sar* atent, *s-ar* putea s-o pățesc;
- IV. Sinonime: *inși*, *depărtare*, *a aproba*, *a elogia*, *a pieri*; antonime: *incert*, *a apărea*, *a critica*, *a nu crede* (*neîncrezător*), *apropiat*;
- V. Substantive: *laudă* (*lăudare*), *dispariție*; adjective: *lăudat* (*nelăudat*), *dispărut*; *Lauda* de sine nu miroase-a bine; *Dispariția* lui ne-a pus pe gânduri; La pomul *lăudat* să nu te duci cu sacul; Animalul *dispărut* de la grădina zoologică a fost salvat;
- VI. Pozitiv: *mărinimos*, *sigur*; comp. de super.: *mai mărinimos*, *mai sigur*; comp. de egalit.: *la fel de (tot așa de) mărinimos*, *la fel de (tot așa de) sigur*; comp. de infer.: *mai puțin mărinimos*, *mai puțin sigur*; superl. rel.: *cel mai mărinimos*, *cel mai sigur*; superl. abs.: *foarte mărinimos*, *foarte sigur*;
- VII. *Subiect*: *Oamenii* aceștia ne fac cinste; *atr. adj.*: Am aflat *ce* cadou ai primit; *c. dir.*: Am parcurs *o distanță* mare până aici;
- VIII. G –D, masc., sg.: *acestui*; fem., sg.: *acestei*; masc., fem., pl.: *acestor*; Cartea *acestui* elev e nouă; Am dat *acestei* eleve o floare; Ale *acestor* elevi (eleve) sunt manualele;
- IX. Anterior, favorabil, prielnic, propice, util;
- X. *Subiect*: *O sută* de muncitori au protestat; *atr.*: Bancnota *de o sută* nu mai este valabilă; c.c.de cauză: *Din cauza sutei* nu te-am mai sunat;
- XI. *Al o sutălea*, *însutit*, *câte o sută*, *de o sută de ori*;
- XII. Sunt pleonastice deoarece: *concluzie* îns. “ultima parte a unei

expuneri, a unei opere” ; *a conlucra* este sinonim cu a colabora ; *a continua* îns. “a duce mai departe un lucru început”;

XIII. Construiți: S-a așezat *în fața aceluia*; Frunzele palide *de soare* se așterneau pe jos; *Învățând* continuu, reușești; Este *vai* de omul leneș!; Se îndreaptă spre școală *încet-încet*;

XIV. Subordonate: CI; CZ; CNS; CSV; PR;

XV. Se pregătește *riguros* pentru examen; Copacul îngrijit crește *viguros*; E o mare *afluență* de oameni la această expoziție, A avut o mare *influență* asupra mea; Făcea numeroase *aluzii* la adresa lor; Nu-și făcea *iluzii* în ceea ce-l privește.

FIȘA NR. 25

I. a) Predicate: 1 – *răsare* – PV; 2 – *nu să apuie* – PV; 3 – *să lumineze* – PV; 4 – *apune* – PV;

b) Propoziții: 1 – Soarele *răsare*; 2 – nu ca să *apuie*; 3 – (ci) ca să *lumineze*; 4 – până (ce) *apune*;

c) Felul lor: 1 – PP; 2 – F (1); 3 – F (1); 4 – T (3);

II. Soarele *răsare* dis-de-diminează; *A răsărit* în viața lui pe neașteptate; Soarele *luminează* cu putere în zilele de vară; Cărțile i-*au luminat* viața;

III. *Totodată, tot o dată, numai, nu mai, apune, a pune, totuna, tot una, casă, ca să*;

IV. *Răsare...nu pentru a apune; ci pentru a lumina (pentru luminarea)*;

Să lumineze...până la apus;

V. C) *fier, oțet, secară*;

VI. Sinonime: *a răsări – a se ivi, a apune – a asfinți, a lumina – a străluci*; antonime: *a răsări – a apune, a lumina – a întuneca, apune – răsare*;

VII. Adjective: *răsărit (nerăsărit), (i)luminat (neluminat), apus*; Subst.: *răsăritul, lumină, apusul*; Soarele *răsărit* vestește o nouă zi; *Răsăritul* soarelui anunță o nouă zi; Orașul *(i)luminat* ne îndeamnă să-l vizităm; *Lumina* soarelui e binefăcătoare; Soarele *apus* ne mână spre case; *Apusul* soarelui ne adună spre case;

VIII. *Strălucirea* este *a soarelui* abia ivit; *Razele soarelui* încălzesc cu putere; *Văzând soarele* strălucind s-a luminat la față; *Din cauza soarelui* nu te-am observat; *Până la soare* este o cale lungă;

IX. *Răsare*: ind., prez., act., conj. a IV-a; *să apuie*: conj., prez., act., conj. a III-a; *să lumineze*: conj., prez., act., conj. I; *apune*: ind., prez., act., conj. a III-a;

X. Subordonate: CI; SB; CZ; PR; ATR;

XI. Construiți: *Dorința de a-l revedea* este mare; Nu se pronunțase *împotriva nici unuia*; *Vara* aceasta merg la mare; *Stai locului!*; *Lupta* este *împotriva alor voștri*;

XII. *Culpă, reclamație, abis, hilar, onest, straniu, inteligent, avar, semeț, contagios*;

XIII. *Am-bi-gu-u, re-a-li-ta-te, in-ac-cep-ta-bil, i-ner-ți-e, in-ad-mi-si bil, si-nop-tic, îm-pros-pă-tat, sub-a pre-ci-at, sanc-tu-ar, su-bli-ma-re*;

XIV. *Adunatu-s-au pe alee toți aceia pe care i-am chemat la concurs*; *Nu-i nici o nădejde c-am putea să-i învingem pe reductabilii noștri adversari*; *Auzii că nu le-ați mai creat probleme și că nu le veți mai crea în viitor*;

XV. *Zmeu, zigzag, zi-muncă, zdrăngăni, veșmânt*.

FIȘA NR. 26

- I. a) Predicate: 1 – *au* – PV; 2 – *înseamnă* – PN inc.; 3 – *nu este a nici unuia* – PN; 4 – (*este*) *a societăți* – PN; 5 – *trăiesc* – PV;
b) Propoziții: 1 – Când...idee; 2 – aceasta înseamnă; 3 – că nu este...unuia; 4 – (ci) (*este*)...societăți; 5 – în care trăiesc;
c) Felul lor: 1 – T (2); 2 – PP; 3 – PR (2); 4 – PR (3); 5 ATR (4);
- II. Analiză: *aceeași*: adj. pron. dem. de identit., fem., sg., Ac., atr. adj.; *înseamnă*: verb cop., ind., prez., pers. a III-a, sg., act., conj. I, afirmat., intrans., pred. nomin. inc.; *a societăți*: subst. com. simplu, fem., sg., G, nume pred., art. pos. genit.; *în care*: pron. rel., Ac., c.c. de loc, cu prepoz.;
- III. Construcțiile sunt pleonasmecăci: *confident* este sinonim cu *intim*; *a dăinui* îns. “a continua să existe, a dura, a persista”; *debut* îns. “începutul, primele manifestări într-o activitate, profesie”;
- IV. *Debut, opinie, deplin, travaliu, onest, imens, eterogen, abundență, veridic, a returna*;
- V. *A trăi de azi pe mâine, a trăi cu chiu cu vai, a trăi până la adânci bătrânețe*;
- VI. *Nume pred.*: Cărțile sunt *pentru oameni*; *atr. subst. prepoz.*: Cărțile *de la oameni* sunt pentru oameni; *c.c. de loc*: Când am ajuns *la oamenii* aceia era noapte; *c. dir.*: *Pe oamenii* aceia i-am ascultat; *c. ind.*: Am discutat *despre oamenii* aceia;
- VII. B) pe lângă că, chiar dacă, o dată ce;
- VIII. *Subiect*: *Doi* învață, al treilea scie; *nume pred.*: Cărțile sunt *pentru cei doi*; *c.c. de cauză*: *Din cauza celor doi* am întârziat;
- IX. A) verb pred.; b) verb cop.; c) verb cop.;
- X. A) în față;
- XI. Subordonate: CI; CZ; T; SB; ATR;
- XII. *I-ne-rent, func-ți-e, in-e-xact, i-ner-vat, in-e-fi-ca-ci-ta-te, con-junc-ți-e, dez-e-chi-li-bru, somp-tu-os, su-blîm, sub-li-ni-ind*;
- XIII. Între cei doi a avut loc o *altercație*; Evenimentul a avut loc *recent*; Acest vas decorativ este din *alabastru*;
- XIV. *A desființa, atemporal, incontestabil, neciteț, dezacord, illogic, insignifiant, antivirus, nonvaloare, ieftin*;
- XV. *Situația a rămas aceeași întrucât n-ați depus un efort continuu; La*

repetiții prea v-ați încrezut și n-ați obținut rezultatele pe care le-ați scontat; Nu mai întârziați, pregătiți-vă conștiincios și recomandați-le și lor acest lucru.

FIȘA NR. 27

- I. a) Predicate: 1 – *se miră* – PV; 2 – *te desparți* – PV; 3 – *au dovedit* – PV; 4 – *nu au fost prieteni* – PN;
- b) Propoziții: 1 – Unii...se miră; 2 – de ce te desparți...în clipa; 3 – când ți-au dovedit; 4 – că nu ți-a fost...prieteni;
- c) Felul lor: 1 – PP; 2 – CI (1); 3 – ATR (2); 4 – CD (3);
- II. Sinonime: *amici, a se împrăștia, a demonstra*; antonime: *dușmani, a se aduna, a nu demonstra*;
- III. *Prieten*: prietenie, a se împrieteni, prietenos, prietenește, neprietenos, împrietenit; *a se desparți*: despărțire, despărțit, nedespărțit, despărțitor;
- IV. Substantive: *mirare, despărțire*; adjective: *mirat, despărțit (nedespărțit)*; I se citea pe față *mirarea* ce-l cuprinsese; *La despărțire* i-au dat lacrimile; Era *mirat* că nu-l așteptase nimeni la gară; Era *despărțit (nedespărțit)* acum de cei dragi;
- V. Este un bun *prieten* al meu; Ajutorul *de la un prieten* este de neprețuit; *Din cauza acestui prieten*, am ajuns mai târziu; *Pe prietenul* acesta nu-l pot abandona; Am discutat *cu prietenul* meu despre întâmplarea aceea;
- VI. Analiză: *unii*: adj. pron. nehot., masc., pl., N, atr. adj.; *de dânsii*: pron. pers., pers. a III-a, masc., pl., Ac., c. ind., cu prepoz.; *în clipa*: subst. com., simplu, fem., sg., Ac., c.c. de timp, art. hot. enclit. a, prepoz. simplă în; *ți-*: pron. pers., II, sg., D, c. ind., neacc.; *niciodată*: adv. de timp, c.c. de timp, fără grad de comp.;
- VII. Atr. verb.: Dorința *de a dovedi* că nu e vinovat e mare; c.c.cz.: Dovedind că nu ești vinovat, ai câștigat simpatia lor; atr. adj.: Faptul dovedit e recunoscut mai ușor; subiect: Nu e greu de dovedit dușmanul;
- VIII. C) pron. pers. – atr. pron.;
- IX. El dorește să vorbească despre ce a realizat, când a venit la noi să ne revedem;
- X. *Pri-e-te-nos, ac-va-riu, ar-mis-ti-țiu, breas-lă, ar-le-chin, a-bra-ca da-bra, dic-ta-tu-ră, am-nar, tea-tru, du-hov-nic*;
- XI. *Repulsie, exploatare, acțiune, straniu, morală, obstacol, amprentă, a iradia, durabil, a se decide*;
- XII. *SB*: Se știe când va veni; *PR*: Întrebarea este când va veni; *ATR*.: Faptul când va sosi mă interesează; *CD*: Știu când va sosi; *CI*: Se gândește când îi va restitui cartea;

XIII. Subordonate: (SB – PP - F); SB; PR; M; CD;

XIV. Construiți: *Din cauza acelorași*, am întârziat; Am vorbit *despre al doilea*; Nu este greu *de învățat*; Este *vai* de elevul leneș; *Din când în când* te-am mai sunat;

XV. *Răsplata* vei avea-o *neîntârziat* și *succesu-ți* va fi *deplin* când te-or lăuda ai noștri; *Vorbii* cu câțiva, dar *m-am convins* că nu oricine poate a-și lămuri exact problema; *Fiindcă m-am convins* cine-i de vină, *nu-mi mai aduceți* explicații inutile.

FIȘA NR. 28

I. a) Predicate: 1 – *este aceea* – PN; 2 – *pornește* – PV; 3 – *a venit* PV; 4 – *să răpuie* – PV;

b) Propoziții: 1 – Cea mai...*aceea*; 2 – care...*de la omul*; 3 – ce a venit; 4 – *să te răpuie*;

c) Felul lor: 1 – PP; 2 – ATR (1); 3 – ATR (2); 4 – F (2);

II. Analiză: *laudă*: subst. com., simplu, fem., sg., N, subiect, neart.; *este aceea*: pred. nomin. format din verb. cop. *a fi*, ind., prez., III, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., intrans. și nume pred. *aceea*, expr. prin pron. dem. de depărt., fem., sg., N; *care*: pron. rel., N, subiect; *te*: pron. pers., II, sg., Ac., c. dir., neacc.; *să răpuie*: verb pred., conj., prez., III, sg., afirmat., tranz., act., conj. a III-a, pred. verb.;

III. *Ca de la om la om, a fi omul lui Dumnezeu, din om în om, un om și jumătate, a face pe cineva om*;

IV. Diftongi: *-ea, -ai, -ea*; hiat: *a-u, laudă este (ă-e: hiat în fonetică sintactică), este aceea (e-a), la omul (a-o), ce a (e-a)*; triftongi: *lupoaică (oai), vreau (eau), Ioan (ioa)*;

V. *Aceea...pornită*; *omul...venit*; *a venit...pentru a te răpuie*;

VI. *Plăcut*: a plăcea, plăcere, neplăcut, neplăcere; *laudă*: a lăuda, lăudat, nelăudat, relăudat, lăudare, lăudăros; *om*: a omeni, omenie, omenos, omenire, omenit, omenește, omenesc, neomenie, neomenos, neomenit, neomenesc, neomenește, omuleț, omușor;

VII. Sinonime: *plăcut – frumos, laudă – elogiu, a veni – a sosi*;

antonime: *plăcut – dizgrațios, laudă – critică, a veni – a pleca*;

VIII. Pârcălab (*magh.*), serdar (*turcă*), caimacan (*turcă*), cneaz (*rusă*), stolnic (*slavă*);

IX. Sunt pleonasmе pentru că: *dună* îns. “movilă mică de nisip formată de vânt în zonele nisipoase”; *a ecraniza* îns. “a turna un film pe baza unui scenariu”; *electoral* îns. “privitor la alegeri, în vederea alegerilor”;

X. *Adv.*: Este *plăcut* să memorezi poeziile; *adj. pron. rel.*: Am aflat *care* elev a întârziat; *pron. refl.*: *Te-ai* descurcat și singur în situația *aceea*;

XI. Construiți: Părinții ai *căror* copii învață sunt fericiți; Preot *deșteptării* noastre...; Este vai *de voi* de nu învățați! Și-a luat doar *o jumătate* de pâine; Este lăudat mereu *de nu știu cine*;

XII. Subordonate: CNS; CSV; ATR; SB; CI;

XIII. *Caritabil, dificultate, destin, purificat, baraj, busculadă, a se cicatriza, a conduce, decadă, dinamism;*

XIV. *Vesel, tragedie, fals, uitare, departe, ireal, a coborî, diurn, inegal, neclar;*

XV. *Vara mergem adesea la baie; În baie lucrează mulți mineri; Vie de vrea să mă vadă; Încă-i vie pasărea ce-a prins-o ieri; În mină lucrează mulți mineri; Avea o mină tristă din cauza celor întâmplare.*

FIȘA NR. 29

I. a) Predicate: 1 – *poate* – PV; 2 – *să n-aibă nevoie* – PV; 3 – *poate* –PV; 4 – *trebuie* – PV;

b) Propoziții: 1 – Poate; 2 – că nimeni...tău; 3 – (dar) poate – PP; 4 – că fiecăruia...din el;

c) Felul lor: 1 – PP; 2 – SB (1); 3 – PP; 4 – SB (3);

II. Analiză: *poate*: adv. pred., pred. verb.; *nimeni*: pron. neg., N, subiect; *tău*: adj. pron. pos., neutru, sg., Ac., atr. adj.; *parte*: subst. com. simplu, fem., sg., N, subiect, neart.; *din el*: pron. pers., III, sg., masc., Ac., atr. pron. prepoz.;

III. Fiind frig în casă, mama *a aprins* focul; *S-a aprins* în el flacăra studiului; *A aspirat* prin casă; *Aspiră* la mai mult în viață; *L-am atins* din greșeală și-a căzut; *Atinge-mă* cu altceva mai bun!;

IV. Verb la mod pred.: El *poate* învăța și singur; verb la mod nepred.: *A putea* citi această carte nu e greu;

V. *Se pare* că vremea se îndreaptă; *Zicându-se* că el e vinovatul, au greșit; *Îmi vine* să-mi iau câmpii!;

VI. Se gândește *a renunța* la idee; *S-a plictisit privind* pe fereastră; *S-a săturat de așteptat*; Elevii *silitori* sunt apreciați continuu; Cei *doi* elevi nu sunt vinovați; Cartea *nici unui* elev nu e pe masă;

VII. Poate *învăța zilnic*; Poate *să învețe zilnic*; *Carnetul de elev* este al meu; *Carnetul care este al elevului* este pe bancă; Am discutat *despre întâmplarea* de ieri; Am discutat *despre ce s-a întâmplat ieri*;

VIII. *Totul îmi folosește în viață*; *Ai tăi sunt intransigenți cu tine*; *Alții sunt mai înțelegători*;

IX. *Este bine să-ți revezi orașul în care ai aflat că te-ai decis să urmezi facultatea când vei deveni student*;

X. Să n-aibă nevoie...*de ceea ce ai scris*; *partea...care îl interesează*;

XI. Subordonate: PR; SB; M; (SB – PP - PR); (PP – SB - CNS);

XII. *A încarcera, contagios, a expune, emul, malițios, etern, frecvent, culpabil, inutil, colosal*;

XIII. *A-cro-ba-ți-e, cti-to-ri-e, a cul-ti-va, al-fa-bet, cir-cum-stan-ți-al, an-al-fa-bet, a a-fec-ta, ca-rac-ter, a-u-to-ri-ta-te, sub-li-nia*;

XIV. Construiți: Știu *care* carte ți-o dorești; Cartea este necesară *pentru*

aceia; Datoria noastră este de a învăța; El este silitor; Nu este bine cum ai procedat.

XV. A făcut curățenie lună!; În această lună luăm vacanță; Am luat lac pentru parchet; În acest lac pescuim adesea; Sună a gol! A primit un nou gol!

FIȘA NR. 30

- I. a) Predicate: 1 – *crezi* – PV; 2 – *vine* – PV; 3 – *nu simți* – PV; 4 – *a venit* – PV;
- b) Propoziții: 1 – Crezi; 2 – că vine de sus gândul; 3 – pe care nu-l simți; 4 – cum a venit;
- c) Felul lor: 1 – PP; 2 – CD (1); 3 – ATR (2); 4 – PRED. Supl. (3);
- II. Mi-a trecut prin *gând* să te sun; Mă bate *gândul* să te vizitez; *Vino* și tu pe la noi!;
Vino-ți în fire până nu este prea târziu!;
- III. *Cântă* – *cântă*, *era* – *era*, *mână* – *mână*;
- IV. *A crede*: credință, crezământ, credincios, necredincios, credul, încredințat, credibil, credibilitate, încrezut, încrezător, încredere, necrezut, necredință; *a veni*: venire, venit, neavenit, revenit; *a simți*: simțire, simțit, nesimțit, resimțit, simțitor, nesimțire;
- V. Analiză: *crezi*: verb pred., ind., prez., II, sg., act., conj. a III-a, afirmat., tranz., pred. verb.; *gândul*: subst. com. simplu, n., sg., N, subiect, art. hot. enclit.; *pe care*: pron. rel., Ac., c. dir.; *a venit*: verb pred., ind., perf. comp., III, sg., act., conj. a IV-a, afirmat., intrans., pred. verb.;
- VI. *Câmpulung*, *untdelemn*, *botgros*; *cumsecade*, *binevoitor*, *binefăcător*; *careva*, *oricare*, *fiecine*;
- VII. Sinonime: *a crede* – *a fi de acord*, *a veni* – *a sosi*, *a simți* – *a percepe*; antonime: *a crede* – *a nu crede*, *a veni* – *a pleca*, *a simți* – *a ignora*;
- VIII. Substantive: *credință* (*încredere*), *venire*, *simțire*; adjective: *crezut* (*necrezut*), *venit* (*revenit*), *simțit* (*resimțit*);
- IX. A citit un roman *de aventuri*; *De* nu vii, plec; *De*, așa este el!;
- X. *Nume pred.*: Acesta era un *gând* ascuns al lui; *c.c.de cauză*: *Din cauza gândului* ascuns a suferit mult; *c. dir.*: Avea un *gând* al lui ce nu-l mărturisea; *subiect*: *Care* a învățat, a reușit; *nume pred.*: Știu *care* este vinovatul; *atr. adj.*: N-am aflat *care* film ți-a plăcut cel mai mult;
- XI. Subordonate: CSV; CD; CI; T; SB;
- XII. Construiți: Am plecat *la vânătoare*; Hai *la noi*!; *De cine* ai fost invitat?; *În ciuda ploii*, tot a venit; *Din roșu* s-a făcut galben;
- XIII. *Detaliu*, *cardinal*, *drapel*, *onest*, *fortuit*, *eronat*, *pisc*, *certitudine*, *destin*, *a dobândi*;
- XIV. Nu învață *nicicum*; *Nici cum* am procedat eu nu i-a convenit;

Altădată era mai săritor; *Altă dată* importantă pentru el este și 4 iunie; *Du-ne* și pe noi să desenăm acele *dune*.

XV. *Dependența de un drog, a insera un fragment, comportare plină de deferență, virtuos al pianului, plătește în numerar.*

BIBLIOGRAFIE

1. Gh., Alexandrescu, *Latine dicta. Citate și expresii latinești*, București, Editura Albatros, 1992;
2. M., Vulișici, Alexandrescu, *Sintaxa limbii române*, Oradea, Editura Imprimeriei de Vest, 1995;
3. G., Angelescu, *Dicționar de pleonasme*, București, Editura Coresi, 1995;
4. M., Avram, *Gramatica pentru toți*, București, Editura Academiei, 1986;
5. G., Beldescu, *Ortografia în școală*, București, EDP, 1973;
6. I., Berg, *Dicționar de cuvinte, expresii, citate celebre*, ediția a II-a, revizuită și adăugită, București, Editura Științifică, 1969;
7. M., Bucă, O., Vințeler, *Dicționar de antonime al limbii române*, București, Editura Enciclopedică, 1990;
8. Gh., Bulgăr, *Limba română. Fonetică, Lexic, Morfologie, Sintaxă, Stilistică*, București, Editura Vox, 1995;
9. Gh., Bulgăr, N., Felecan, *Dicționar de omonime*, București, Editura Vox, 1996;
10. F., Ciobanu, L., Sfirlea, *Cum scriem cum pronunțăm corect. Norme și exerciții*, București, Editura Științifică, 1970;
11. S., Constantinescu, *Dicționar de cuvinte derivate al limbii române*, București, Editura Niculescu, 1998;
12. *Dicționar enciclopedic ilustrat*, București, Chișinău, Editura Cartier, 1999;
13. *Dicționarul explicativ al limbii române*, București, Editura Academiei, 1984;
14. FL., Dimitrescu, *Dicționar de cuvinte recente*, București, Editura Albatros, 1972;
15. G., Duda, A., Gugui, M., J., Wojcicki, *Dicționar de expresii și locuțiuni ale limbii române*, București, Editura Albatros, 1985;
16. S., Drincu, *Semnele ortografice și de punctuație în limba română. Norme și exerciții*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1983;
17. N., Felecan, *Dicționar de paronime*, București, Editura Vox, 1995;
18. *Gramatica limbii române, vol. I–II*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Tiraj nou, București, Editura Academiei, 1966;
19. Al., Graur, *Capcanele limbii române*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1976;
20. Al., Graur, *Dicționar de cuvinte călătoare*, București, Editura Albatros, 1978;

21. Al., Graur, *Dicționar al greșelilor de limbă*, București, Editura Academiei, 1982;
22. V., Guțu, Romalo, *Corectitudine și greșeală*, București, Editura Științifică, 1972;
23. Th., Hristea, (coord.), *Sinteze de limba română*, București, Editura Albatros, 1984;
24. I., Iordan, V., Guțu, Romalo, Al., Niculescu, *Structura morfologică a limbii române contemporane*, București, 1967;
25. N., Iorga, *Cugetări*, Ediție îngrijită și prefațată de B. Theodorescu, Editura Tineretului, (f.a);
26. *Îndreptar ortografic, ortoepic și de punctuație*, Ediția a II-a, București, Univers enciclopedic, 1996;
27. Fl., Marcu, *Dicționar uzual de neologisme*, București, Editura Saeculum I.O, 1997;
28. Fl., Marcu, C., Maneca, *Dicționar de neologisme*, Ediția a III-a, București, Editura Academiei, 1986;
29. N., Mihăescu, *Cum e corect?*, București, Editura I. Creangă, 1973;
30. N., Mihăescu, *Norme gramaticale și valori stilistice*, București, EDP, 1978;
31. E., Munteanu, L., G., Munteanu, *Aeterna latinitas, Mică enciclopedie a gândirii europene în expresie latină*, Iași, Editura Polirom, 1996;
32. G., G., Neamțu, *Elemente de analiză gramaticală, 99 de confuzii / distincții*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989;
33. M., Nica, S., Cureteanu, *Predarea ortografiei în gimnaziu*, București, EDP, 1980;
34. L., Seche, M., Seche, I., Preda, *Dicționar de sinonime*, București, Editura Academiei, 1982;
35. V., Șerban, *Fonetica*, Timișoara, Editura Augusta, 1997;
36. D., N., Uriteșcu, R., Uță, Uriteșcu, *Aspecte ortografice controversate*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1986;